

Питър Шафър

Черна комедия
Фарс в едно действие

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА:

БРИНДСЛИ МИЛЪР: Млад скулптор в средата на двайсетте, интелигентен и привлекателен, но нервен и несигурен в себе си.

КАРЪЛ МЕЛКЕТ: Негова годеница. Много млада, много красива, много разглезена и много глупава. Гласът ѝ недвусмислено издава крякането на младо момиче, наскоро навършило 21 години.

ГОСПОЖИЦА ФЪРНИВЪЛ: Дама на средна възраст. Превзета и префинена. Блуза и права пола, типични за нейното поколение, косата – на кок, гласът – като на зайче, тя показва само съдържаните жестове на стара мома от средната класа, докато алкохолът не я разпусне.

ПОЛКОВНИК МЕЛКЕТ: Властният баща на Каръл. Стегнат, гръмогласен, но все пак понякога гласът му издава дълбока и обезпокоителна неуравновесеност. Има вид на много мнителен човек, което не се дължи само на постоянната тъмнина.

ХАРОЛД ГОРИНДЖ: Ерген, собственик на китайски антиквариат, съсед на Бриндсли, родом от северна Англия. Приятелството му е подчертано условно и строго егоистично: рано или късно ще си поиска отплатата за него. Специалист по емоционален шантаж, изпада в истерия, когато е измамен или отблъснат (както винаги става). Няколко години по-голям от Бриндсли.

ШУПАНЗИГ: Немски емигрант, бузест, възпитан и шумен. Той е напълно щастлив човек, доволен, че живее в Англия, дори това да означава да е денонощно на работа в Лондонското електроснабдяване.

КЛИЯ: Бившата любовница на Бриндсли. В средата на двайсетте; ослепителна, емоционална, умна и дяволита. Изкушението да сътвори драматична ситуация в тъмнината е съвсем неустоймо за нея.

ГЕОРГ БАМБЕРГЕР: Лесно разпознаваем като възрастен милионер, колекционер на произведения на изкуството. Немец по произход, като електротехника.

МЯСТО НА ДЕЙСТВИЕТО:

Действието на пиесата се развива в квартирата на Бриндсли в лондонския квартал Южен Кенсингтън. Апартаментът е на партера на голяма къща и е разделен на няколко квартири. Харолд живее срещу Бриндсли, а г-ца Фърнивър – отгоре.

Стаята има четири изхода. Една врата в дъното вляво води през коридор направо към стаята на Харолд. Тази врата се вижда ясно, с изтривалката пред нея. Завеса в средата в дъното закрива ателието на Бриндсли. Когато се отваря, можем да зърнем металните му скулптури. Вдясно от ателието открити стръмни стълби водят към врата, зад която е спалнята му. Вляво на авансцената има капак, който води към мазето.

Когато я виждаме напълно, стаята е весела, просторна, пълна с колорит и нови форми. Осеяна е с най-различни предмети: мебели, манекени, играчки и всякакви джунджурии – весели лични вещи на едно освободено и изпълнено с въображение съзнание. Общото впечатление е за хаос, спретнат по случай случая, както и за временна изисканост, създадена с мебелите на Харолд – взети назаем и подредени с оглед на всички техни предимства.

Мебелите са три елегантни стола, стил „Регент“, един шезлонг „Регент“, малка масичка „Кралица Анна“, на която е поставена красива опалова лампа с копринен абажур, купа от черен базалт, красива ваза „Кулпорт“ с летни цветя и изящна порцеланова статуетка на Буда.

Единствените неща, които наистина принадлежат на Бриндсли, са една евтина квадратна маса, на която са наредени бутилки; една също толкова евтина кръгла маса в средата на стаята с покривка и купата от черен базалт на нея; табуретка в средата на авансцената, украсена със статуетката на Буда; грамофон и собствените му художествени произведения. Предполага се, че по-голямата част от тях са събрани в ателието за оглед, но едно от тях се вижда в тази стая. На подиума стои странна желязна скулптура с основен акцент два отделни дълги метални шиша, накачени с метални парченца, които шумно дрънчат при досег. На стената висят картини, някои от тях, както може да се предполага, са нарисувани от Клия. Всички са абстрактни: шарени геометрични фигури, петна и пръски; вихрушки, водовъртежи, бързеи и завъртулки от цветове – всички те говорят повече за удоволствието от играта с баграта, отколкото за способността да се

постигне нещо повече с нея.

ВРЕМЕ:

9:30, събота вечер.

ОСВЕТЛЕНИЕ:

В редките случаи, когато се иракне запалка, кибрит или фенер, светлините на сцената просто притъмняват. Когато всички тези неща са загасени, сцената веднага се осветява напълно.

(Пълна тъмнина. Чуват се два гласа – на Бриндсли и на Каръл. Те трябва да създадат впечатлението, че двама души се движат из стаята съвсем уверено, сякаш са на светло. Чуват се шумове от местене на мебели. Един стол пада.)

БРИНДСЛИ: Ето! Харесва ли ти стаята?

КАРЪЛ: *(кудкудяка.)* Фантастично! Искам винаги да е такава. Онази лампа стои там божествено. И столовете са в тон. Казах ти, че зеленото много ще отива тук.

БРИНДСЛИ: Ами ако Харолд се върне?

КАРЪЛ: Няма да се върне до утре сутрин.

БРИНДСЛИ: *(крочи нервно.)* Знам. А представи се, че се върне тази вечер? Той е луд по антиките си. Помисли си какво ще каже, ако влезе в стаята си и види, че сме ги задигнали?

КАРЪЛ: Не драматизирай. Не сме му задигнали цялата покъщнина. Само три стола, канапето, тази маса, лампата, купата и вазата с цветя, само толкова.

БРИНДСЛИ: Ами статуетката на Буда. Тя е най-ценното от всичко. Погледни я.

КАРЪЛ: О, скъпи, стига си се притеснявал.

БРИНДСЛИ: Ама ти не познаваш Харолд. Той не дава дори да ги докоснеш.

КАРЪЛ: Добре де, ние ще върнем всичко веднага след като г-н Бамбергер си тръгне. А сега, стига си се тормозил.

БРИНДСЛИ: Откровено казано, не биваше да го правим. Искам да кажа – в никакъв случай, със или без Харолд.

КАРЪЛ: Защо пък не, за Бога? Сега стаята изглежда божествено. Само я погледни!

БРИНДСЛИ: Скъпа, Георг Бамбергер е мултимилionер. Целият му живот е минал сред такива мебели. Нашите няколко откраднати неща няма да му направят впечатление. Той идва, за да види творбите на един неизвестен скулптор. Ако питаш мен, по-добре ще е да ме види такъв, какъвто съм – беден художник. Това може и да го трогне.

КАРЪЛ: Може би, но със сигурност няма да впечатли татко. Запомни, че и той ще дойде.

БРИНДСЛИ: Като че ли мога да го забравя! Направо се чудя защо трябваше да каниш и чудовищния си баща точно тази вечер!

КАРЪЛ: О, не започвай пак!

БРИНДСЛИ: Разбери, до гуша ми дойде. Ако ще се убеждава, че съм подходящият съпруг за теб само защото някакъв известен колекционер ще купи някои от творбите ми, то тогава той не ме заслужава за зет!

КАРЪЛ: Той просто иска да се увери, че можеш да си изкарваш прехраната.

БРИНДСЛИ: А какво ще стане, ако Бамбергер не хареса работите ми?

КАРЪЛ: Ще ги хареса, скъпи. Само не се притеснявай.

БРИНДСЛИ: Не мога. Дай ми едно уиски.

(Тя му налива. Чуваме стъпките ѝ и звън на чаши в бутилка, след това шум от сифон за сода.)

Имам лошо предчувствие. Ще бъде катастрофа. А-група, номер едно, истинска, 24-каратова, 100-процентова катастрофа.

КАРЪЛ: Виж какво, скъпи, нали знаеш какво се казва в такива случаи. Който не рискува, той не печели!

БРИНДСЛИ: Вярно.

КАРЪЛ: Проблемът ти е, че ти си точно това, което татко нарича „свършен пораженец“.

БРИНДСЛИ: Колкото повече слушам за баща ти, толкова повече го намразвам. И без това ненавиждам военните... и във всеки случай и той почти ме мрази.

КАРЪЛ: Защо?

БРИНДСЛИ: Защото съм абсолютен пъзльо. Ще ме надуши още от вратата.

КАРЪЛ: Виж, скъпи, всичко, което трябва да направиш, е да се изправиш срещу него. Татко е истински тиранин, особено когато разбере, че хората се страхуват от него.

БРИНДСЛИ: Ами да, мен ме е страх.

КАРЪЛ: Ти още не си го виждал.

БРИНДСЛИ: Няма никакво значение.

КАРЪЛ: Не ме размивай. *(Подава му питието.)* Ето.

БРИНДСЛИ: Благодаря.

КАРЪЛ: Какво може да ти направи?

БРИНДСЛИ: Първо на първо, може да не ми разреши да се ожена за теб.

КАРЪЛ: Ах, сладурчето ми.

(Прегръщат се.)

БРИНДСЛИ: Много ми харесваш в жълто. Подчертава косата ти.

КАРЪЛ: Оправи си връзката. Така изглеждаш немарлив.

БРИНДСЛИ: Е, но ти изглеждаш божествено.

КАРЪЛ: Наистина ли?

БРИНДСЛИ: Наистина. Никога не съм те виждал толкова прекрасна.

КАРЪЛ: Каж ми, Брин, много ли си имал преди мен?

БРИНДСЛИ: Хиляди.

КАРЪЛ: Сериозно!

БРИНДСЛИ: Сериозно – нито една.

КАРЪЛ: Ами момичето на снимката?

БРИНДСЛИ: Тя беше само за три месеца.

КАРЪЛ: Кога?

БРИНДСЛИ: Преди две години.

КАРЪЛ: Как се казваше?

БРИНДСЛИ: Клия.

КАРЪЛ: А каква беше?

БРИНДСЛИ: Тя беше художник. Много честна и открита. Много умна. И нежна като стоманен бръснач.

КАРЪЛ: Кога си я виждал за последно?

БРИНДСЛИ: *(уклончиво.)* Нали ти казах... преди две години.

КАРЪЛ: Добре де, тогава защо още пазиш снимката ѝ в нощното си шкафче?

БРИНДСЛИ: Просто си беше там. Това е. Дай ми целувка... *(Пауза.)* Никой на този свят не се целува като теб.

КАРЪЛ: *(мърка.)* Каж ми... с нея ли ти беше по-хубаво или с мен?

БРИНДСЛИ: В какъв смисъл?

КАРЪЛ: В сексуален.

БРИНДСЛИ: Хайде, хората ще дойдат всеки момент. Пусни някоя плоча. Нека да е нещо като за баща ти. Той какво харесва?

КАРЪЛ: *(отива към грамофона.)* Той не харесва нищо, освен военни маршове.

БРИНДСЛИ: Трябваше да се досетя... Чакай – мисля, че имам нещо. Последната плоча на рафта. С оранжевата корица. Казва се, „Когато марширувахме и убивахме със Соуса“, или нещо подобно.

КАРЪЛ: Тази ли?

БРИНДСЛИ: Точно.

КАРЪЛ: *(взима я.)* Оркестър „Гвардейците от Студения ручей“.

БРИНДСЛИ: Идеално. Пускай я.

КАРЪЛ: Как се пуска това?

БРИНДСЛИ: Последното копче вляво. Така... Нека се помолим!... О, Боже, нека тази вечер всичко да мине добре! Нека г-н Бамбергер хареса скулптурите ми и нека си купи няколко. Нека бащата на Каръл ме хареса! И нека съседът ми, Харолд Гориндж, никога не разбере, че тайно сме взели мебелите му! Амин!

(Марш на Джон Филип Соуса. Силно. Едва започнал, замира – като че ли е спрял токът. Звукът спира.)

Ослепителна светлина залива сцената. През останалата част от пиесата, освен в моментите, в които се запалва кибрит и сцените с Шупанзиг, се играе на тази светлина, но сякаш в пълен мрак.

Двамата замръзват; Каръл до края на канапето, Бриндсли до масата с пийетата. Роклята на момичето е като копринено знаме, шикозно увито около тялото ѝ на хрътка. Видът на момчето също е готин: стегнат, стабилен и секси. През цялата вечер, след като за него нещата се хлъзват надолу към катастрофата, неговият свеж и освободен външен вид постепенно дегенерира до потен и смачкан – по същия начин както изискаността на стаята му неумолимо се връща към обичайния си вид почти на коптор. За дома, както и за неговия собственик, тази вечер е процес на бавно разложение.)

БРИНДСЛИ: Боже! Бушоните изгоряха!

(Видът и подредбата на стаята на Бриндсли са описани в ремарката в началото на пиесата.)

КАРЪЛ: О, не!

БРИНДСЛИ: Само това е! *(Той се отправя пипнешком към електрическия ключ. Натипва ключа и започва да го щрака.)*

КАРЪЛ: Така е!

БРИНДСЛИ: О, не!

КАРЪЛ: Или пък е спрял тока. Къде е таблото?

БРИНДСЛИ: В хола.

КАРЪЛ: Имаш ли свещи?

БРИНДСЛИ: Не. По дяволите!

КАРЪЛ: Къде е кибритът?

БРИНДСЛИ: Трябва да е на масата с напитките. *(Опишва около бутилките.)* Не. Виж на грамофона.

(И двамата започват да се цурат из стаята в търсене на кибрит.)

Ужас, ужас, ужас, ужас, ужас, ужас!

(Каръл напишва един маракас, който трака до грамофона.)

КАРЪЛ: Ето го! *(Взима го.)* Не...

(Телефонът звъни.)

БРИНДСЛИ: Не мога да повярвам!

(Опишом върви към звука от телефона. Сега се точно навреме за голямата маса в центъра и се спира преди да се блъсне в нея със самодоволна усмивка.)

Добре де, идвам!

(Вместо това, той се спъва в подиума, плюсва се на пода и събаря телефона. Влаци се на колене, търси го по пода и придърпва слушалката с кабела. В слушалката.)

Ало?... *(Обзет е от внезапен ужас.)* Ало... Не, не, не, не... Добре

съм, много съм добре!... Ти?... *(Закрива с ръка слушалката. Към Каръл.)* Скъпа, моля те, погледни в спалнята?

КАРЪЛ: Още не съм свършила тук.

БРИНДСЛИ: Току-що се сетих, че има жички за бушони в спалнята. В онова чекмедже, в което намери снимката. Иди и ги вземи, моля те.

КАРЪЛ: Мисля, че там няма. Не видях такова нещо.

БРИНДСЛИ: *(схва се.)* Недей да спориш! Просто погледни!

КАРЪЛ: Добре. Само без нерви!

(По време на следващия диалог, тя се качва внимателно по стълбите опипом, с главата надолу, ръцете нагоре по перилата, от което коприненият ѝ задник силно се очертава.)

БРИНДСЛИ: *(овладява се.)* Извинявай. Сигурен съм, че са там. Просто не си ги забелязала.

КАРЪЛ: Ами кибритата?

БРИНДСЛИ: Ще трябва да ги поправим на тъмно. Моля те, мила, побързай.

КАРЪЛ: *(Качва се.)* О, Боже, какъв ужас!

БРИНДСЛИ: *(маха ръката си от слушалката и се ослушва, докато Каръл се отдалечава.)* Ало?... О-хо-хо-хооо! Как си? Добре. Това е супер. Супер, супер!... Какво да престана да повтарям?

(Каръл стига до горния край на стълбите и, по силата на навика, оправя полата си преди да влезе в спалнята.)

БРИНДСЛИ: *(Отново с ръка на слушалката.)* Каръл?... Скъпа?... *(Доволен, че я няма; нахвърля се на телефона със снижен глас.)* Клия!

Какво правиш тук? Мислех, че си във Финландия... Но теб те нямаше едва шест седмици... От къде се обаждаш?... От летището?... Ами не, тази вечер няма да може... Ужасно съм зает, страхувам се, че няма да мога да се измъкна... Работа...

КАРЪЛ: *(Провиква се от вратата на спалнята.)* Там няма нищо, освен мръсните ти чорапи, нали ти казах.

БРИНДСЛИ: *(отвърща ѝ.)* Ами, виж по другите чекмеджета... *(Става, докато говори и се обръща така, че кабелът са увива около краката му.)*

(Каръл се връща да търси.)

(Тихо и бързо, по телефона.) Виж, сега не мога да говоря. Може ли да ти се обадя утре? Къде ще бъдеш? Виж, Клия, казах ти вече – не. Не тази вечер. Знаем, че е съвсем наблизо. Не е там работата. Не, не можеш да наминеш. Виж, нещата се промениха. През изминалия месец станаха някои работи...

КАРЪЛ: *(излиза.)* Нищо не виждам, Брин, моля те!...

БРИНДСЛИ: Клия, трябва да вървя... Виж, не мога да го обсъждам по телефона... Дали има общо с кое?... Да, разбира се, че има... Искам да кажа, че не можеш да очакваш, че нещата са се замразили, докато те няма, нали?

КАРЪЛ: *(излиза от спалнята.)* Нищо няма тук. Никакъв кибрит ли нямаме?

БРИНДСЛИ: О, стига си хленчила! *(По телефона.)* Не, не ти. Ще ти се обадя утре. Дочуване. *(Тръсва слушалката, но не успява да улучи телефона, така че удря слушалката в масата. После трябва да се освободи от кабела. Бриндсли вече започва да изглежда обезпокоен.)*

КАРЪЛ: *(слизайки.)* Кой беше?

БРИНДСЛИ: Един приятел. Намери ли жичките?

КАРЪЛ: Нищо не мога да намеря така. Непременно ни трябва кибрит!

БРИНДСЛИ: Ще опитам в кръчмата. Може и свещи да имат.

(Отгоре се носят кратки писъци. Това е паникьосаната г-ца Фърнивъл, която слиза тупнешком.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: *(квичи.)* Помощ! Помощ!... Моля, има ли някой, помощ!

БРИНДСЛИ: *(извиква.)* Вие ли сте, г-це Фърнивъл?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Г-н Милър?

БРИНДСЛИ: Да?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Г-н Милър!

БРИНДСЛИ: Да!

(Тя влиза тупнешком. Бриндсли отива да я посрещне, но за малко се размива с нея.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ох, слава Богу, че сте тук! Така се уплаших!

БРИНДСЛИ: Защо? И при вас ли изгасна?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Да!

БРИНДСЛИ: Сигурно е авария... *(Той напипва ръката ѝ и я води до стола отпред вляво.)*

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Съмнявам се. Уличните лампи отпред светят. Видях ги от площадката.

БРИНДСЛИ: Тогава е главният бушон на къщата.

КАРЪЛ: Къде е той?

(Г-ца Фърнивъл зяпва от непознатия глас.)

БРИНДСЛИ: В мазето е. Таблото е пломбирано. Не е разрешено на никого да го пипа, освен на хората от електроснабдяването.

КАРЪЛ: Какво ще правим?

БРИНДСЛИ: Ще ги повикаме... Бързо!

КАРЪЛ: Дали ще дойдат по това време?

БРИНДСЛИ: Трябва да дойдат.

(Бриндсли, без да иска докосва гърдите на г-ца Фърнивъл. Тя леко изписква. Бриндсли опитом върви към телефона.)

Случайно да ви се намира кибрит, г-це Фърнивъл?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Страхувам се, че не. Толкова е несъобразително от моя страна. Като се има предвид как се ужасявам от тъмнината.

БРИНДСЛИ: Скъпа, това е г-ца Фърнивъл, от горния етаж. Госпожица Фърнивъл – госпожица Мелкет.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Приятно ми е.

КАРЪЛ: *(протяга ръка в тъмното.)* Приятно ми е.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Не е ли ужасно?

(Бриндсли вдига телефона и набира „0“.)

КАРЪЛ: Може би можем да отложим г-н Бамбергер?

БРИНДСЛИ: Невъзможно. Той вечеря навън и после ще дойде тук. Няма как да го намерим.

КАРЪЛ: Ох, мамка му!

БРИНДСЛИ: *(сяда на подиума и говори по телефона.)* Ало, централа, може ли да ме свържете с Електроснабдяване – Лондон, моля? Дежурната служба... Сигурен съм, че го има в указателя, госпожице, но не мога да го видя... Не се извинявайте... Не, не съм спял!... Просто не мога да го видя! Имаме бушон на късо... Не, нямаме кибрит! *(Отчаян.)* Госпожице, моля Ви, това е спешен случай!... Благодаря Ви!... *(към останалите.)* Лондон е пълен с кретени!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ох, толкова сте прав, г-н Милър.

БРИНДСЛИ: *(изправя се; обезумял в слушалката.)* Госпожице, не искам телефона, не мога да го набера!... Така, някога да сте опитвали да наберете номер в тъмното?... *(Опитва да се овладее.)* Просто искам да ме свържете... Благодаря Ви. *(на г-ца Фърнивъл.)* Госпожице Фърнивъл, съвсем случайно нямате ли някоя свещ?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: За съжаление не, г-н Милър.

БРИНДСЛИ: *(Подигравателно произнася към нея само с уста.)* „За съжаление не, г-н Милър“... *(Бързо, в слушалката.)* Ало? Вижте, искам да направя заявка за авария на главния бушон на ул. „Скарлати гардънс“, номер 18. Казвам се Милър. *(Раздразнено.)* Да, да! Добре!... *(Вбесен, към останалите.)* Момент така! Да ви пикая на момента!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ако може да предложи нещо – Харолд Гориндж отсреща може да има свещи. Той ще отсъства през уикенда, но винаги си оставя ключа под изтривалката.

БРИНДСЛИ: Чудесна идея. Това е единственото полезно нещо, което може да му се намира. *(На Каръл.)* Ето, дръж това... Аз ще отида да видя, любов моя.

(Той натиква слушалката в ръцете ѝ, след това се блъсва в скулптурата си.)

Маmicата ти!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Добре ли сте, г-н Милър?

БРИНДСЛИ: Знаех си! Знаех си, мамка му. Това ще бъде най-лошата вечер в живота ми!... *(Блъсва се във вратата.)*

КАРЪЛ: Не се паникьосвай, скъпи. Само не се паникьосвай!

(Той излиза, претъвайки се и се вижда как търси ключа под изтривалката на Харолд. Намира го и влиза в отсрещната стая.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Много сте права, г-це Мелкет. Изобщо не бива да се паникьосваме.

КАРЪЛ: *(по телефона.)* Ало? Ало? *(към г-ца Фърнивъл.)* И това трябваше да се случи точно тази вечер. Това е късметът на Бриндсли.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Тази вечер някакъв специален случай ли има, г-це Мелкет?

КАРЪЛ: По-специален не може да има, дори и да искахме.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: О, мила. Може ли да попитам защо?

КАРЪЛ: Чували ли сте за един немец, на име Георг Бамбергер?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Да, разбира се. Той не е ли най-богатият човек на света?

КАРЪЛ: Да. *(по телефона.)* Ало?... *(Към г-ца Фърнивъл.)* Е, той ще идва тук тази вечер.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Тази вечер!

КАРЪЛ: След около двацет минути, ако трябва да бъдем точни. И, което е още по-лошо, той е глух като пън.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Много странно! Мога ли да попитам защо ще идва?

КАРЪЛ: Видял снимки с работите на Бриндсли и явно се е побъркал по тях. Секретарят му звънна миналата седмица и попита може ли да дойде и да ги види. Той е голям колекционер. Брин ще си оправи живота, ако той купи дори една негова работа.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: О, много вълнуващо!

КАРЪЛ: Това е големият му пробив. Или поне беше, до преди малко.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: О, скъпа, трябва да потърсите някаква помощ. Раздрусайте това нещо.

КАРЪЛ: *(разтърсва телефона.)* Ало? Ало?... Сигурно е паднала атомна бомба и всички са мъртви.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ох, моля ви се, не говорете такива неща, дори и на шега.

КАРЪЛ: *(най-после някой ѝ отговаря.)* Ало? А! Обаждам се от ул. „Скарлати гардънс“ номер 18. Страхувам се, че имаме ужасна повреда. Колкото и да се смешно, мисля, че е главното табло. Искаме някое техниче... Е, не може всички да имат грип... Ох, моля ви, опитайте! Ужасно е важно... Благодаря ви. *(Затваря телефона.)* Надяват се, че може би по някое време тази вечер. Голяма помощ!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Те не са там, за да помагат, мила. Когато бях млада, плащахме сметки, но имаше чудесно обслужване. А сега пращат някой чужденец, който те ругае. А ако си от средната класа, това само влошава нещата.

КАРЪЛ: Едно питие?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Не пия, благодаря. Скъпият ми баща беше баптистки свещеник и върл противник на алкохола.

(Чува се тупурдия и падащи бутилки от мякото, последвани от полугласна псувня.)

ПОЛКОВНИК МЕЛКЕТ: *(отвън.)* Маmicата ти!!!!... *(Излайва.)*
Има ли някой тук?

КАРЪЛ: *(вика го.)* Насам, татенце!

ПОЛКОВНИКЪТ: Не можете ли да светнете, да ви вземат дяволи-те? За малко да се пребия в тези проклетите бутилки от мякото.

КАРЪЛ: Имаме повреда в бушоните. Нищо не работи.

(Полковник Мелкет влиза, носейки запалка, която очевидно работи – виждаме пламъка ѝ, а светлините, разбира се, леко притъмняват.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ох, отдъгнах си! Светлина!

КАРЪЛ: Това е баща ми, полковник Мелкет, г-ца Фърнивъл. Тя е от горния етаж.

ПОЛКОВНИКЪТ: Добър вечер.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: За малко се приютих при г-н Милър. Не мога да стоя на тъмно.

ПОЛКОВНИКЪТ: Кога стана това?

(Г-ца Фърнивъл, зарадвана от светлината, я следва трогателно, докато Полковника кръстосва из стаята.)

КАРЪЛ: Преди пет минути. Главният изгърмя.

ПОЛКОВНИКЪТ: А къде е онзи твоичкия младеж?

КАРЪЛ: В отсрещната квартира. Опитва се да намери свещи.

ПОЛКОВНИКЪТ: Искаш да кажеш, че той няма нито една?

КАРЪЛ: Не. Не можем да намерим дори кибрит.

ПОЛКОВНИКЪТ: Ясно. Никаква организация. Не е на добре!

КАРЪЛ: Татко, моля те. На всеки може да се случи.

ПОЛКОВНИКЪТ: На мен не може.

*(Обръща се, вижда г-ца Фърнивъл точно пред себе си и строго се вторачва в нея. Горката жена отстъпва към канаето и сядва.
Полковник Мелкет за пръв път забелязва скулптурата на Бриндсли.)*

Какво, по дяволите, е това?

КАРЪЛ: Една от творбите на Бриндсли.

ПОЛКОВНИКЪТ: Нима? И колко струва?

КАРЪЛ: Мисля, че го предлага за 50 паунда.

ПОЛКОВНИКЪТ: Боже!

КАРЪЛ: *(нервно.)* Харесва ли ти квартирата, татко? Обзавел я е много добре, нали? Искам да кажа, че е богато, но не и натруфенко.

ПОЛКОВНИКЪТ: Много изискано – добре: виждам, че има отличен вкус. *(Виждайки Буда.)* Ето това разбирам аз под истинско произведение на изкуството – веднага разбираш какво значи.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Боже господи!

КАРЪЛ: Какво има?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Нищо... Просто този Буда много ми напомня за онзи, който има Харолд Гориндж.

(Каръл изглежда паникьосана.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Сигурно струва доста пара, а? Той трябва да е доста заможен... Боже – какви прекрасни цветове. *(Навежда се, за да ги разгледа.)*

КАРЪЛ: *(Бързо, полугласно към г-ца Фърнивъл.)* Вие познавате ли г-н Гориндж?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: О, разбира се, много добре. Ние сме много добри приятели. Той има толкова прекрасни неща. *(За първи път забелязва канапето, на което седи.)* О-о...

КАРЪЛ: Какво?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Тези мебели... *(Оглежда се.)* Наистина... Божичко!...

КАРЪЛ: *(бързо.)* Татко, защо не погледнеш тук? Това е ателието на Брин. Специално държа да видиш едно нещо, преди да се върне.

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво?

КАРЪЛ: Ами... то... тъъ... Изненада е – иди и виж.

ПОЛКОВНИКЪТ: Много добре, Бухтичке. Както заповядаш. *(На г-ца Фърнивъл.)* Извинете ме.

(Той излиза към ателието, вземайки запалката със себе си. Светлината на сцената веднага се усилва. Каръл сяда до старата мома на канапето, и се навежда заговорнически към нея.)

КАРЪЛ: *(тихо и бързо.)* Г-це Фърнивъл, вие нали сте наш човек?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Не знам. Какво правят тези мебели тук? Те са на Харолд Гориндж.

КАРЪЛ: Знам. Ние направихме нещо ужасно. Задигнахме му най-хубавите неща, а сложихме вехториите на Брин в неговата стая.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Но защо? Това е безобразие!

КАРЪЛ: *(прочувствено.)* Защото Бриндсли си няма нищо, г-це Фърнивъл. Нищичко. Беден е като църковна мишка. Ако татко беше видял това място в обичайния му вид, веднага щеше да ни забрани да се оженим. Г-н Гориндж го нямаше, за да го помолим, така че просто използвахме възможността...

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ако Харолд Гориндж знаеше, че някой е пипал мебелите или порцелана му, направо щеше да се побърка! А що се отнася до този Буда – *(сочи в погрешна посока.)* – той е най-скъпото нещо, което притежава. Струва стотици лири.

КАРЪЛ: О, моля ви, г-це Фърнивъл, нали няма да ни издадете? Ние просто сме отчаяни! А и само за един час... О, моля ви, моля ви!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: *(хихика.)* Много добре! Няма да ви предам!

КАРЪЛ: Ох, благодаря ви!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Обаче всичко трябва да се върне на точното му място, веднага щом г-н Бамбергер и баща ви си тръгнат.

КАРЪЛ: Заклевам се! О, г-це Фърнивъл, вие сте ангел! Пийнете нещо. О, не, вие не пиете. Ами тогава, изпейте един битер лимон.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Благодаря ви. Това няма да ви откажа.

(Полковникът се връща, все още държейки запалката. Сцената леко притъмнява.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Е, наистина голяма изненада. И това минава за скулптура?

КАРЪЛ: Не минава. То е!

ПОЛКОВНИКЪТ: Идеално стават за градински инструменти. Мога да си копая с тях.

(Г-ца Фърнивъл хихика.)

КАРЪЛ: Не е много смешно, татко.

(Г-ца Фърнивъл спира да хихика.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Извинявай, Бухтичке. Щом така смяташ...

КАРЪЛ: И не желая да ме наричаш „Бухтичка“.

ПОЛКОВНИКЪТ: Ами, това няма нужда да го хабим. Може да потрябва за после! *(Угася запалката.)*

(Г-ца Фърнивъл леко въздъхва, докато светлината се усилва.)

КАРЪЛ: Не се тревожете, г-це Фърнивъл. Брин ще дойде след минутка със свещите.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: И тогава, разбира се, ще си тръгна. Не искам да ви преча.

КАРЪЛ: Изобщо не ни пречите. *(Чува го.)* Брин?...

(Бриндсли излиза от стаята на Харолд и връща ключа под изтривалката.)

БРИНДСЛИ: Ехо?

КАРЪЛ: Намери ли нещо?

БРИНДСЛИ: *(влизайки.)* Нищо не може да се намери в тази тъмница. Дори и там да има свещи, изобщо не знам къде са. Свърза ли се с електриçarите?

КАРЪЛ: Казаха, че може и да изпратят някого да намине по-късно.

БРИНДСЛИ: Колко по-късно?

КАРЪЛ: Не знаят.

БРИНДСЛИ: Ей това се казва помощ! Ама какви перспективи

само: Няма нито една свещ в къщата, ще показвам скулптурите си на глух милионер и освен това трябва да ощастливя това чудовище баща ти. Чудесно!

ПОЛКОВНИКЪТ: *(рязко светвайки запалката.)* Добър вечер.

(Бриндсли подскача.)

КАРЪЛ: Брин, това е баща ми – полковник Мелкет.

БРИНДСЛИ: *(обезумял от притеснение.)* О-хо-хо-хооо!... *(Паника.)* Добър вечер, господине. Радвам се, че сте били тук през цялото време. Аз... Аз очаквам да дойдат едни ужасни съседни, едни съседски чудовища, чудовищни съседни, нали... Звъннаха и казаха, че може да наминат... Такааа... Така значи...

ПОЛКОВНИКЪТ: *(мрачно.)* Така значи.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: *(нервно.)* Така значи!

КАРЪЛ: *(весело.)* Така значи!

(Полковникът се изправя и върви срещу Бриндсли, който отстъпва пред него през стаята.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Изглежда, че имате проблем.

БРИНДСЛИ: *(в луда нервност.)* О, съвсем не! Просто един бушон – нищо работа – те постоянно си изгарят... Искам да кажа, това не е първият бушон, с който ще се справя, а смея да твърдя, че няма и да е последният! *(Смее се като магаре.)*

ПОЛКОВНИКЪТ: *(безмилостно.)* Между другото, нямате кибрит. Така ли е?

БРИНДСЛИ: Така е.

ПОЛКОВНИКЪТ: Никакви свещи. Така ли е?

БРИНДСЛИ: Така е.

ПОЛКОВНИКЪТ: Никаква елементарна подготовка, така ли е?

БРИНДСЛИ: Не бих казал точно така...

ПОЛКОВНИКЪТ: Под елементарна подготовка, младежо, аз разбирам простата способност да бъдете в бойна готовност в живота, а не „свободно“. Ясно?

БРИНДСЛИ: Ами, аз определено не съм „свободно“.

ПОЛКОВНИКЪТ: Какви мерки трябва да предприемете сега?

БРИНДСЛИ: Какви мерки трябва да предприема сега?

ПОЛКОВНИКЪТ: Стига сте ме повтаряли като ехо, господине. Това не ми харесва.

БРИНДСЛИ: Това не ви харесва... Извинявайте.

ПОЛКОВНИКЪТ: Сега, вижте каква е работата. Това е извънредна ситуация. Всеки ще го види.

БРИНДСЛИ: Никой нищо не може да види, точно това е извънредната ситуация!

ПОЛКОВНИКЪТ: Спестете ми хумора си, господине, ако нямате нищо против. Нека огледаме обективно ситуацията. Ясно?

БРИНДСЛИ: Ясно.

ПОЛКОВНИКЪТ: Добре. (*Угася запалката.*) Проблем: тъмнина. Решение: светлина.

БРИНДСЛИ: Чудесно, господине!

ПОЛКОВНИКЪТ: Оръжия: кибрит – няма! Свещи – няма! Какво

остава?

БРИНДСЛИ: Откъде да знам.

ПОЛКОВНИКЪТ: *(триумфално.)* Фенерче, господине! Фенерче!
Ето какво!

БРИНДСЛИ: Или група самаряни.

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво казахте?

БРИНДСЛИ: Извинете. Мисля, че започвам да се побърквам.
Много добре. Фенерче – великолепно.

ПОЛКОВНИКЪТ: Елементарно. Е, откъде ще намерите?

БРИНДСЛИ: От кръчмата. Колко е часът?

(Полковникът светва със запалката, но не успява от първия път. Сцената примигва в синхрон с това.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Проклетата работа. Това започва да свършва.
(Поглежда часовника си.) Десет без петнайсет. Ако побързате, ще успеете.

БРИНДСЛИ: Благодаря ви, господине. Вашият бистър ум спаси
положението.

ПОЛКОВНИКЪТ: Хайде, действайте, човече.

БРИНДСЛИ: Слушам! Тук съм след минута.

(Полковникът сяда на стола „Регент“, отпред вдясно, като угася запалката.)

КАРЪЛ: Успех, скъпи.

БРИНДСЛИ: Благодаря ти, миличко.

(Тя му изпраща въздушна целувка, той ѝ я връща.)

ПОЛКОВНИКЪТ: *(раздразнен.)* Веднага престанете.

(Бриндсли тръгва към вратата, но като стига до нея, отвън се чува Харолд Гориндж.)

ХАРОЛД: *(със северняшки акцент.)* Ало? Ало? Има ли някой?

БРИНДСЛИ: *(смразява се от ужас.)* ХАРОЛД!!!

ХАРОЛД: Бриндсли?

БРИНДСЛИ: *(към Каръл.)* Това е Харолд. Връща се!

КАРЪЛ: О, не!

БРИНДСЛИ: МЕБЕЛИТЕ!

ХАРОЛД: Какво става тук?

(Харолд се появява. Той е с елегантен шлифер и носи малък куфар. Косата пада по челото му в опит за издокарана небрежна елегантност.)

БРИНДСЛИ: Нищо, Харолд, не влизай там – ела тук. Имаме авария с бушоните. Цялата къща е пълен мрак.

ХАРОЛД: Обади ли се на Енергото? *(Протяга се.)*

БРИНДСЛИ: *(и той се протяга и го сграбчва.)* Да. Влез тук.

ХАРОЛД: *(сграбчен.)* Оох!... *(Хваща ръката на Бриндсли и влиза в стаята удобно облегнат на него.)* Много е уютно в тъмното, нали?

БРИНДСЛИ: *(отчаяно.)* Да! Предполагам... Значи ти се върна от уикенда си...

ХАРОЛД: Наистина, скъпи. Уикенд! Какъв ти уикенд! Валя през

цялото време. Направо съм подгизнал.

БРИНДСЛИ: *(нервно.)* Ами, пийни нещо и ни разкажи всичко.

ХАРОЛД: „Ни“? *(Отдръпва се.)* Кой още е тук?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: *(изриво.)* Аз съм, г-н Гориндж.

ХАРОЛД: Фърни?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Приютих се тук. Нали знаете колко мразя тъмното?

ПОЛКОВНИКЪТ: *(опитва се да запали запалката.)* Проклетата работа!... *(Успява.)* Ето ни и нас! *(Повдига я към лицето на Харолд.)* Кой сте вие?

БРИНДСЛИ: Позволете да ви представя съседа си? Това е Харолд Гориндж – полковник Мелкет.

ХАРОЛД: Здравсти.

ПОЛКОВНИКЪТ: Привет.

БРИНДСЛИ: А това е г-ца Мелкет – Харолд Гориндж.

КАРЪЛ: *(със сдържана усмивка.)* Здравейте!...

(Харолд кимва студено.)

БРИНДСЛИ: Така, нека ти взема шлифера, Харолд.

(Харолд носи стегнат, моден сив костюм и блестяща ягодова риза.)

ХАРОЛД: *(сваля шлифера и го подава на Бриндсли.)* Внимавай, направо е подгизнал.

(Бриндсли ловко хвърля шлифера върху купата на масата.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Предполагам, че нямате никакви свещи, нали?

ХАРОЛД: Можете ли да повярвате, полковник, че наистина нямам? Колко съм глупав!

(Бриндсли прекосява стаята и духва запалката на полковника точно когато Харолд започва да оглежда стаята.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво правите, по дяволите?

БРИНДСЛИ: Пазя ви фитила, полковник. Може да ви потрябва за по-късно, а пък се изхабява бързо.

(Полковникът го гледа подозрително. Бриндсли бързо се отдръпва, взема шлифера и го мята върху десния край на канапето, за да скрие колкото може повече.)

ХАРОЛД: Всичко е наред. Аз имам кибрит.

КАРЪЛ: *(разтревожена.)* Кибрит!

ХАРОЛД: Ето го! Надявам се, че съм хванал клечката от правилния край. *(Запалва една клечка.)*

(Бриндсли веднага я духва изотзад, после бързо отива да скрие купата под масата и хвърля покривката върху останалата част от канапето. Г-ца Фърнивъл седи спокойно между двете покривки, без да знае това.)

Ей, какво беше това?

БРИНДСЛИ: *(дърдори.)* Течение. Нито една клечка не остава запалена в тази стая. Невъзможно е. Теченията се пресичат, завихрят се, нали знаеш... В старите къщи направо е пълно с тях. И в тази къща теченията са почти постоянно явление.

ХАРОЛД: *(объркан.)* Не те разбирам. *(Запалва друга клечка.)*

(Бриндсли отново я духва, когато Харолд се опитва да седна на стола отпред вляво, но този път го виждат.)

Какво ти става?

БРИНДСЛИ: Нищо!

ХАРОЛД: Да не би да криеш тук някакъв труп или нещо подобно?

БРИНДСЛИ: НЕ! *(Започва да се смее с маниакалния си смях.)*

ХАРОЛД: Тогава, ... пил ли си?

БРИНДСЛИ: Не. Разбира се, че не.

(Харолд запалва друга клечка, Бриндсли я загася. Всички тези паления и гасенета, естествено, са съпроводени от резки и отчетливи промени в светлината.)

ХАРОЛД: *(разгневен.)* Гледай сега! Какво ти става?

БРИНДСЛИ: *(осенен.)* Опасно е!

ХАРОЛД: Какво?

БРИНДСЛИ: *(импровизира като обезумял.)* Опасно е! Много е опасно!... Може да измрем! Открит огън! С открит огън могат да се случат много неприятни злополуки!

ХАРОЛД: Изобщо не те разбирам – какво ти става?

(Бриндсли сграбчва смутения Харолд и го избутва до масата в центъра.)

БРИНДСЛИ: Ей сега се сетих! Винаги предупреждават за това. В старите къщи бушоните и газовия вентил са на едно табло. И тук са така!

ПОЛКОВНИКЪТ: И какво от това?

БРИНДСЛИ: Ами... електрическите аварии повреждат и газовите инсталации. Цял свят го знае. Винаги става така! И казват, че трябва да се предотврати паленето на открит огън, докато не ги поправят.

ПОЛКОВНИКЪТ: Никога не съм чувал такова нещо.

ХАРОЛД: Нито пък аз.

БРИНДСЛИ: Е, ще трябва да ми повярвате. Невъобразимо опасно е да се пали открит огън в тази стая.

КАРЪЛ: (*закача се за това.*) Брин е абсолютно прав. Всъщност те ме предупредиха за това и по телефона, когато им се обадох. Казаха: „Каквото и да става, да не сте запалили и една клечка, докато не оправим бушоните.“

БРИНДСЛИ: Ето, видяхте ли! – ужасно е опасно!

ПОЛКОВНИКЪТ: (*строго.*) Тогава защо не ме предупреди, Бухтичке?

КАРЪЛ: Ами аз... аз забравих.

ПОЛКОВНИКЪТ: Чудесно!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ох, божичко, трябва да внимаваме.

БРИНДСЛИ: Наистина трябва!... (*Пауза.*) Хайде да изпием по едно. Да се ободрим малко!...

КАРЪЛ: Чудесна идея! Г-н Гориндж, вие ще пийнете ли?

ХАРОЛД: Ами, да си призная, няма да ми дойде зле. Особено след пътуването тази вечер. Кълна се в Бога, че в това купе – ако изобщо може да се нарече купе! – имаше 35 души – бебета на ръце, малки дечица, две монахини, три рунтави пудела и нищичко за хапване от Лиймингтън до Лондон. Отврат!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Предполага се, че трябва да закачат и вагон-

ресторант, г-н Гориндж.

ХАРОЛД: Те ли?! Фърни... Щом вече са ти взели парите, изобщо не им пука дали страдаш и се мъчиш!... Извинете ме, трябва малко да се пооправя.

БРИНДСЛИ: (*паника.*) Може и тук да се пооправиш.

ХАРОЛД: Е, нали все пак трябва да си разопаковам багажа.

БРИНДСЛИ: Направи го по-късно!

ХАРОЛД: Не, мразя да държа дрехи в куфар по-дълго, отколкото е абсолютно неизбежно. Ако има нещо на този свят, което не мога да понеса, то е измачкан костюм.

БРИНДСЛИ: Още пет минути сигурно няма да са фатални, нали?

ХАРОЛД: Оох, направо си нетърпим!

КАРЪЛ: Какво ще пиете? Уини, Вера или Джинче?

ХАРОЛД: Я пак?

КАРЪЛ: Уиски „Уини“, водка „Вера“ или доброто старо стабилно джинче.

ХАРОЛД: (*отстъпва.*) Виждам, че вие сте началника!... Ако не възразявате, ще взема една глътка джинче, моля, с малко сок от зелен лимон.

ПОЛКОВНИКЪТ: Младежо, трябва ли да ви напомням, че сте в извънредна ситуация? Очаквате гостенин всеки момент.

БРИНДСЛИ: О, Боже, забравил съм!

ПОЛКОВНИКЪТ: Опитайте в кръчмата. Пробвайте при съседите. Правете каквото щете, обаче намерете фенерче!

БРИНДСЛИ: Да... Да!... Каръл, мога ли да ти кажа нещо насаме,

моля те?

КАРЪЛ: Тук съм.

(Тя се отправя към него и той я повежда към стълбите.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Сега пък какво?

БРИНДСЛИ: Извинете ни само за момент, моля, полковник.

(Дърпа я след себе си нагоре по стълбите.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ *(през това време.)* Ох, г-н Гориндж, толкова е вълнуващо. Никога няма да познаете кой ще идва тази вечер.

ХАРОЛД: Кой?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Познайте де.

ХАРОЛД: Кралицата!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ох, г-н Гориндж, толкова сте смешен!

(Бриндсли стига до горния край на стълбите, отваря вратата на спалнята и после я затваря след тях.)

БРИНДСЛИ: Какво ще правим?

КАРЪЛ: *(зад вратата.)* Не знам!

БРИНДСЛИ: *(зад вратата.)* Мисли!

КАРЪЛ: Ама...

БРИНДСЛИ: Мисли!

ПОЛКОВНИКЪТ: Това момче смахнато ли е или какво?

ХАРОЛД: Смахнато? Той е абсолютна кукличка.

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво е той?

ХАРОЛД: Пиленце. От години го познавам, откакто се нанесе тук. И мога да ви кажа, че почти нямаме тайни един от друг.

ПОЛКОВНИКЪТ: *(студено.)* Наистина ли?

ХАРОЛД: Да, наистина. Той е много голям сладур.

(Бриндсли и Каръл се появяват иззад вратата на спалнята.)

БРИНДСЛИ: Ще трябва да върнем всички мебели на Харолд в стаята му.

КАРЪЛ: Сега ли?!

БРИНДСЛИ: Ще се наложи. Не мога да отида за фенер, докато не го направим.

КАРЪЛ: Не можем!

БРИНДСЛИ: Трябва. Той ще побеснее, ако разбере какво сме направили.

ХАРОЛД: Хайде де, Фърни, не мъчи. Кой?... Кой ще идва?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ще ти подсказва. Някой с много пари.

ХАРОЛД: Пари?... Чакай да помисля.

ПОЛКОВНИКЪТ: *(провиква се.)* Каръл!

КАРЪЛ: Чакай, а не може ли да му кажем, че сме се пошегували?

БРИНДСЛИ: Не го познаваш. Не може да понася дори някой да се докосне до съкровищата му. Те са му като деца. Той почитва всичко по два пъти на ден с четка за прах от лебедов пух. Всичко ще провали.

Искаш ли да ме нарече крадец пред баща ти?

КАРЪЛ: Не, разбира се!

БРИНДСЛИ: Е, да, ама той ще го направи. Направо изпада в истерия. Виждал съм го.

ПОЛКОВНИКЪТ: *(благо.)* Бриндсли!

КАРЪЛ: Добре, но как, по дяволите, да го направим?

ХАРОЛД: Няма да стане. Горе не се чува.

БРИНДСЛИ: *(сваля си самото.)* Виж сега, ти задръж крепостта. Поднеси им напитки, поддържай духа. Всичко останало остави на мен. Ще се пробвам в тъмното да върна всичко обратно.

КАРЪЛ: Няма да стане.

БРИНДСЛИ: Трябва да стане!

ПОЛКОВНИКЪТ: *(изревава.)* Бриндсли!!!

БРИНДСЛИ: *(втурва се към вратата.)* Идвам, господине... *(С преправено спокойствие.)* Само да събера малко празни бутилки, за да ги върна в кръчмата.

ПОЛКОВНИКЪТ: Говорете, каквото си щете. Това момче е смахнато.

БРИНДСЛИ: *(на Каръл, нежно.)* Разчитай на мен, мила.

(Целуват се.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Милър, бегом марш!

БРИНДСЛИ: Аз! Тъй вярно! Слушам!

(Той побягва навън, но в устрема си стъпва накриво и се търкулва надолу по цялото стълбище.)

Поемам, господин полковник! Подкрепленията идват обезателно.

ПОЛКОВНИКЪТ: Добре, момче! Действай по-бързо.

БРИНДСЛИ: Каръл ще ви поднесе напитки. Ако през това време дойде г-н Бамбергер, просто му обяснете положението.

ХАРОЛД: *(търси ръката му.)* Искаш ли да дойда с теб?

БРИНДСЛИ: Не, не, не, за Бога. Остани тук и се забавлявай.

(Харолд целува ръката му. Бриндсли я издъртва.)

Искам да кажа, трябва да си се уморил от тези пудели. Един добър джин с лайм лимон ще направи чудеса. Тук съм след минутка. *(Той отива до вратата, отваря я, шумно я трясва, но остава вътре. Отваря я пак безшумно, стои за момент като статуя в центъра, безшумно си набелязва разположението на столовете, които трябва да изнесе – после намира пътя към първия стол „Регент“, отпред вляво, и безшумно го вдига.)*

КАРЪЛ: *(с весела безразсъдност.)* А сега: напитките! Кой какво ще пие? Джинче за г-н Гориндж и, предполагам, „Уини“ за татко.

ПОЛКОВНИКЪТ: А как точно смяташ да извършиш това в тъмното?

КАРЪЛ: Много точно помня как подредих бутилките.

(Бриндсли се блъсва в нея със стола и пада назад, набоден с единия му крак.)

Много е просто.

ХАРОЛД: Виж сега, слънце, нека запала една клечка. Сигурен съм, че не е чак толкова опасно, само за минутка. *(той запалва една клечка.)*

КАРЪЛ: О, не!...

(Бриндсли рязко се навежда със стола в ръка и издухва клечката.)

Да не би да искате да ни вдигнете във въздуха, г-н Гориндж?...
Всичко, което горкият г-н Бамбергер ще намери ще са някакви малки-мънички парченченца от нас. Всичко ще стане на каша! *(Тя грабва кибритата, търси кофичката за лед и го пуска вътре.)*

(Бриндсли се изнизва със стола крадешком като анимационен герой (Котарака Феликс), докато Каръл започва непохватно да приготвя напитките. Той оставя стола, отваря вратата на Харолд и изчезва навътре с него.)

ХАРОЛД: Бамбергер? Той ли ще идва? Георг Бамбергер?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Да. За да види работите на г-н Милър. Не е ли вълнуващо?

ХАРОЛД: Ами, аз никога...! Четох една статия за него миналата седмица в неделното издание на „Мирър“. Известен е като Мистериозния Милионер. Той е почти напълно глух – като пън – и прекарва повечето време въщи с колекцията си. Почти не излиза, освен до някоя галерия или частно ателие. Ей това е живот! И аз щях така да правя, ако имах пари. Щях да си събирам всичко китайско и порцеланово, което си поискам.

(Бриндсли се връща с един от неговите изпочупени столове и го поставя на същото място, на което е бил вече изнесенят. Вторият стол представлява по-голямо предизвикателство. Той е в другия край на стаята, в ъгъла, вдясно. Той се движи много внимателно към Полковника.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Аз никога не съм срещала милионер. Винаги съм се чудела дали се чувстват различни от нас. Например самата им кожа...

ПОЛКОВНИКЪТ: *(в лицето на Бриндсли.)* Кожата им?

(Бриндсли стресва, залита назад и по случайност пада точно във втория стол „Регент“. Изумен и радостен от късмета си, той го взима победоносно.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Да. Винаги съм си представяла, че трябва да са по-меки от нашите. Като ръцете на дамите, когато бях малка.

КАРЪЛ: Интересна идея.

ХАРОЛД: О, тя Фърни има богато въображение. Винаги съм казал, че е с развинута фантазия.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Много сте мил, г-н Гориндж. Винаги сте толкова щедър на комплименти.

(По време на следващата ѝ реплика, която тя произнася самодоволно в мрака, с по момински свенливо кръстосани ръце, вторият стол „Регент“ бавно се носи в тъмнината през това, което се предполага, че е зрителното ѝ поле, на няколко сантиметра от лицето ѝ. След това Бриндсли за нещастие не уцелва и, носейки стола, подминава вратата, блъска се в стената, отдръпва се от нея и без да иска бавно затваря вратата с гърба си. Сега той не може да излезе от стаята, трябва да остави стола на земята, да напица дръжката на вратата, да я завърти, после да отвори вратата, след което отново да намери стола, който вече е изгубил. Това му отнема мъчително дълго време. Най-накрая той триумфира и изхвърчава от стаята, почти изтощен.)

Но това изобщо не е фантазия. По мое време, мекотата на кожата беше преди всичко знак за изтънченост. Сега, разбира се, на нас – хората от средната класа – ни е доста трудно дори да сме прилично облечени, да оставим настрана мекотата. Баща ми все казваше, още преди бомбите да изгорят малката ни къщичка в Уендоувър: „Играта свърши, момичето ми. Ние, средната класа, направо сме измрели – като динозаврите.“ Милият ми баща, толкова прав е бил.

(ЗАБЕЛЕЖКА: Да се надяваме, че ако контрастът на фарсовото действие върви както трябва, г-ца Фърнивъл ще трябва да бърбори през това време, дори ако се наложи малко да импровизира, без да обръща прекалено внимание дали никой не я слуша. Най-важното нещо за четиримата актьори е: по време на местенето на мебелите да запазят впечатлението за обикновен разговор.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Баща ви е бил експерт?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Той беше Божи човек, полковник.

ПОЛКОВНИКЪТ: О!

(Бриндсли се връща със своя изпочупен люлеещ се стол. Много внимателно прекосява стаята към мястото, където седи Полковника.)

Бухтичке, какво става с напитките, ще станат ли?

КАРЪЛ: Ей сега, татко. След малко.

ПОЛКОВНИКЪТ: Дай да ти помогна.

(Бриндсли поставя люлеещия се стол точно до стола на Полковника.)

КАРЪЛ: Може да подадеш този битер лимон на г-ца Фърнивъл, ако искаш.

ПОЛКОВНИКЪТ: Много добре.

(Той става и точно тогава Бриндсли издърпва стола изпод него. С другата си ръка Бриндсли поставя люлеещия се стол точно на същото място. Полковникът се движи бавно през стаята с изпнати ръце за битер лимона. Без да знае, Бриндсли върви след него, носейки третия стол. Полковникът леко се блъсва в масата. В същия момент и Бриндсли стига до нея, точно до Полковника, и търси купата. Ръцете им се разминават на косъм. Тогава младежът се сеца, че купата е под масата. Той сръчно се навежда и я открива и, с купата в една ръка, а със стола в другата, триумфално напуска стаята под арката, не съзнателно изградена от ръцете на Каръл и Полковника, които си предават чаша уиски, което те мислят за лимонада.)

КАРЪЛ: Ето, татко. Битер лимон за г-ца Фърнивъл.

ПОЛКОВНИКЪТ: Браво, Бухтичке. *(Към г-ца Фърнивъл.)* Значи баща ви е бил свещеник?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Той беше направо светец, полковник. Благодарна съм единствено за това, че той не доживя да види цялата грубост и вулгарност на днешния живот.

(Полковникът се опитва да стигне до нея, но се отклонява доста вдясно.)

ХАРОЛД: *(сяда на канапето до нея.)* Ооох, много сте права, Фърни. Грубост и вулгарност – това е то! Обноските на някои хора днес са направо невероятни. Честно. Казах ли ви какво се случи в магазина ми този петък? Мисля, че не...

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Не, г-н Гориндж, не сте.

(Гласът ѝ коригира посоката на движение на Полковника. По време на следващата реплика той бавно се придвижва към нея.)

ХАРОЛД: Ами аз точно отварях – беше около десет без петнайсет – и бърсах праха от чайниците – нали знаете сервизите „Рокингам“ какви изумителни количества прах събират! – когато кой друг да влезе, освен г-жа Левит, нали я знаете – рижавата, за която ви разказвах – онази, която си мисли, че Господ я е създал специално за ергените.

ПОЛКОВНИКЪТ: *(намира с ръка главата ѝ и ѝ подава уискито.)* Заповядайте вашият битер лимон.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: *(с радостен писък.)* О, благодаря ви. Извънредно мило.

(По време на цялата история на Харолд, г-ца Фърнивъл държи внимателно чашата си, без да пие. Полковникът бавно отива към стола, на който мисли, че е седал, но който вече е люлеец се. Отново се появява Бриндсли, който триумфално носи един от столовете „Регент“, който вече е изнесъл; бавно се движи през стаята, точно съобразявайки се с ориентирите.)

ХАРОЛД: Та значи: носи ми една ваза, която съм ѝ продал миналата седмица – беше подарък за рождения ден на някакъв дядка, с когото си е имала туй-онуй, като се е надявала да му пипне паричките след смъртта му, доколкото се досещам. Фърни, както знаеш, аз много добре преценявам хората, а тя е най-алчното същество, което съм срещал.

(Полковникът тежко сяда на люлеещия се стол, който се прекатурва назад и го просва на пода.)

ПОЛКОВНИКЪТ: По дяволите!

КАРЪЛ: Какво има, татко?

(Пауза. Бриндсли сяда паникьосан на стола, който е внесъл. Полковникът напива стола и го изправя.)

ПОЛКОВНИКЪТ: *(подозрително.)* Това е някакъв скапан люлеещ се стол! Досега не видях тук да има скапан люлеещ се стол!...

(Слисан, Полковникът остава на пода. Бриндсли става и носи стола към първоначалното място на втория стол, който е изнесъл.)

ХАРОЛД: А, да, трябва да го видите. Той е направо в окаяно състояние. Няколко пъти му казах на Брин. Та значи, вазата. Тя е много добър образец на вазопис, стил „Кан-ши“, синьо и бяло, с чудесна оранжева политура, абсолютно автентична – и аз й я дадох само за 25 паунда, което си е направо без пари, няма спор. *(Той става и се обляга на централната маса, за да доразкаже случката по-ефектно.)*

(Полковникът сяда отново много предпазливо.)

И така, тя нахълтва игриво, косата ѝ направена на една от онези натруфени фризури като на проститутка – ама френска – която ще отива на момиче двойно по-младо и два пъти по-хубаво от нея...

(Бриндсли по погрешка повдига края на канапето; г-ца Фърнивъл леко изписква от неприятната изненада.)

Точно така. Знаете точно за какво говоря.

(Бриндсли се хвърля в обратна посока, напред към подиума.)

И знаете ли какво ми казва? „Господин Гориндж – казва – излъгали

сте ме“.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Не!

ХАРОЛД: Това бяха точните й думи. „Излъгали сте ме“.

(Бриндсли се сблъсква със скулптурата на подиума. Тя силно издрънчава.)

ХАРОЛД: *(Към скулптурата.)* Тихо, сега аз говоря!

КАРЪЛ: *(замазва положението.)* Ужасно съжалявам.

(И тримата изненадано и рязко се обръщат.)

ХАРОЛД: Както и да е... „О, – казвам аз – как е станала тази работа, г-жо Левит?“ „Ами – казва – случайно показах тази ваза на Бил Евърет от антиквариата «Портобело» и той казва, че изобщо не е такава, каквато вие ми казахте – китайска и много рядка. Той казва, че е английски боклук от 19-ти век“.

(Бриндсли намира лампата на масата на авансцената и я взима. Обикаля с нея люлееция се стол, на който Полковникът отново е седнал.)

„Така ли? – казвам аз – така ли ви каза?“ Запазвам спокойствие. Винаги така правя, когато съм бесен. „Да, – казва тя – така ми каза. И ще ви бъде благодарна, ако ми върнете парите.“

(Кабелът на лампата се влачи след Бриндсли около основата на люлееция се стол. Закача се. Бриндсли го придърпва леко. Столът се мести. Стреснат, Полковникът рязко се навежда напред. Бриндсли отново го придърпва, доста по-силно. Столът е издръпан напред, просва Полковника отново на пода и после го захлупва отгоре. Абажурът на лампата пада. По време на следващия диалог Бриндсли пада на колене и пълзи през стаята в търсена на абажура. Той намира щепсела, измъква го и – все още на колене – върви назад по стъпките си навивайки кабела на ръката си, но безпомощно се отава в него. Полковникът остава на пода, сега вече истински разтревожен.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ужасно, г-н Гориндж. А вие какво направихте?

ХАРОЛД: Аз броих до десет и после ѝ ги върнах. „Първо на първо, – казах – никога не съм мислел, че клиентите ми ще проверяват дали съм честен зад гърба ми. Второ, Бил Евърет е пълен невежа и не може да различи порцелан от фаянс. И трето, същото се отнася и за вас, г-жо Левит.“

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Не сте ѝ го казали!

ХАРОЛД: Напротив, казах ѝ го, дори по-лошо: „Вие държите в ръце един малък шедьовър на китайската керамика.“ – казах – „Но по-важното е, че не заслужавате да държите дори и канче. Да не сте стъпили повече тук. – казах – Да не сте прекрачили прага ми. Защото, ако го направите, не отговарям за последствията, г-жо Левит.“

КАРЪЛ: *(с две питиета в ръка.)* Боже, г-н Гориндж, великолепно. Ето ви джина с лайм лимон. Заслужавате си го. *(Подава му битер лимона.)*

ХАРОЛД: *(приема го.)* Да. Направо се бях разбеснял. Изобщо не ми пукаше.

КАРЪЛ: Къде си? Къде си, татко? Ето ти уискито.

ПОЛКОВНИКЪТ: Тук съм, Бухтичке! *(Той се изправя замаян и опитом се отправя към джина с лайм.)*

(Междувременно Бриндсли осъзнава, че е изгубил абажура на лампата. Започва да го търси на колене.)

ХАРОЛД: Дърта рижава кучка – тя ще ми говори на мен за керамика. Ооох!!! *(Разтриса се от възмущение при спомена за случката.)*

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Вие интересувате ли се от порцелан, полковник?

ПОЛКОВНИКЪТ: Госпожо, опасявам се, че не разбирам много от това. Харесвам някои такива китайски неща – много красиви цветове имат, като онази статуетка, която видях тук още като влязох – много е

нежна.

ХАРОЛД: Каква статуетка, полковник?

ПОЛКОВНИКЪТ: Онази на табуретката, господине. Много изящна.

ХАРОЛД: Не знаех, че Брин има китайски порцелан. Каква точно е статуетката?

(Бриндсли замръзва.)

КАРЪЛ: *(отчаяно.)* Е, сега вече всички имаме питиета, така че предлагам да вдигнем официалния тост на татовия полк. Всички да вдигнат чаши! „За добрия стар 25-ти Кавалерийски полк! Да живеят британците, смърт на туземците!“

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ще пия за това!

ХАРОЛД: Да живее 25-ти Кавалерийски!

(Бриндсли бързо намира статуетката на Буда, премества я от табуретката на масата, след което взема шлифера на Харолд от каннето и увива в него статуетката, като я оставя на масата.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Благодаря ти, Бухтичке. Трогна ме. Наистина се разчувствах... *(Отпива от питието си.)* По дяволите, това е джин!

ХАРОЛД: Аз пък имам лимонада!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: О! Ужас!... Това май е алкохол, предполагам!... О, колко неприятно!...

(Използва възможността и удря една голяма глътка уиски.)

ХАРОЛД: *(на г-ца Фърнивъл.)* Ето, любов моя, дай да си ги разменим. Не, ти поиска лимонада, а аз – джин. Полковник...

ПОЛКОВНИКЪТ: Ето ви го.

(Те си разменят питиетата. Бриндсли продължава да търси абажура като луд.)

ХАРОЛД: Заповядай, Фърни.

(Полковникът ѝ подава джина с лимон. Тя го взима, вместо битер лимона от Харолд. Харолд взема уискито.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Благодаря ви.

ХАРОЛД: Е, да опитаме отново. До дъно!

ПОЛКОВНИКЪТ: Тъй вярно.

(Пият. Бриндсли победоносно намира абажура. За нещастие, точно в този момент Полковникът гневно изплюва лимонадата си върху него, докато той пълзи на колене.)

Вижте какво – това не се издържа! *(Той измъква запалката си от джоба и бясно се опитва да я запали.)*

КАРЪЛ: Татко, моля те!

ПОЛКОВНИКЪТ: Не ми пука, Бухтичке! Ако ще гърмим, да гърмим! Това е нелепо... *(Думите му гаснат с появяването на пламъка, той открива Бриндсли, който клечи в краката му, омотан в кабела на лампата.)* По дяволите, вие какво правите тук?

БРИНДСЛИ: *(духва запалката му.)* Не бъдете безразсъден, полковник! Правило номер едно на всеки офицер не е ли: „Не излагай хората си на ненужна опасност“? *(Той бързо се измъква към масата отпред, вдясно, все още на колене.)*

ПОЛКОВНИКЪТ: Не нахалствайте! Къде е фенерчето?

БРИНДСЛИ: Ъ-ъ-ъ... Кръчмата беше затворена.

ХАРОЛД: Ти през това време не си ходил до кръчмата, нали? Няма

как да си успял.

БРИНДСЛИ: Естествено, че ходих...

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Но тя е на пет преки оттук, г-н Милър.

БРИНДСЛИ: Като те подгони нуждата, порастват ти криле, г-це Фърнивъл. Каквото и да означава това. *(Бързо вдига масата и изчезва от стаята с нея и с лампата на части.)*

ПОЛКОВНИКЪТ: *(все още мисли, че Бриндсли е на колене пред него.)* Виж сега какво: в тази стая става нещо много странно. Може и да не разбирам от изкуство, Милър, но от хора разбирам много. Познавам кой е лъжец дори и на тъмно.

КАРЪЛ: Татко!

ПОЛКОВНИКЪТ: Ще ми се да не се съмнявам в думите ви, господине. И все пак, държа да се закълнете, че сте ходили до заведението. Е?

КАРЪЛ: *(осъзнава, че той не е тук и повишава глас.)* Брин, татко говори на теб!

ПОЛКОВНИКЪТ: Ти защо викаш?

БРИНДСЛИ: *(нахълтва от стаята на Харолд, все още омотан в лампата.)* Разбира се, знам. Той е абсолютно прав. Просто се замислих за момент.

ПОЛКОВНИКЪТ: Е? Какво ще ми кажете?

БРИНДСЛИ: Аз... Не мога да се съглася с вас, господине.

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво?

БРИНДСЛИ: Вие направихте много прозорлива забележка. Не всеки би се сетил за това. Оригинална. Нали разбирате. Почти остроумна. Всъщност, съвсем остроумна. Защо да се скъпим?...

ПОЛКОВНИКЪТ: Вижте, младежо, опитвате се да бъдете забавен ли?

БРИНДСЛИ: (*угоднически.*) Е, и аз веднъж да опитам...

ХАРОЛД: Аз казвам, че нещо започва да става неприятно?

КАРЪЛ: Става противничко.

ПОЛКОВНИКЪТ: Млък, Бухтичке. Аз ще се оправям.

БРИНДСЛИ: С какво да се оправяте, господине?

ПОЛКОВНИКЪТ: Ако си мислите, че ще разреша на дъщеря си да се омъжи за закоравял мошеник, много сте сбъркали.

ХАРОЛД: Да се омъжи!

КАРЪЛ: Ами да, това смятаме.

ХАРОЛД: Брин, ти и тази млада дама?...

КАРЪЛ: ... Сме сгодени, както се казва. Разбира се, с одобрението на баща ми.

ХАРОЛД: А така! (*Вбесен от новината, както и от факта, че Бриндсли не е споделил с него.*) Ама че изненада!

БРИНДСЛИ: Пазехме го в тайна.

ХАРОЛД: Явно е така. И от кога?

БРИНДСЛИ: Няколко месеца.

ХАРОЛД: Ах ти, стар хитрец такъв.

БРИНДСЛИ: (*нервен.*) Надявам се да нямаш нищо против, Харолд.

ХАРОЛД: Е, трябва да кажа, че умееш да си потаен.

БРИНДСЛИ: *(помирително.)* Аз щях да ти кажа, Харолд... Наистина щях. Ти беше единствения човек, на когото щях да споделя.

ХАРОЛД: Ами тогава защо не си ми казал?

БРИНДСЛИ: Не знам. Нямахте удобен случай.

ХАРОЛД: Виждаш ме всеки ден.

БРИНДСЛИ: Знам.

ХАРОЛД: По всяко време можеш да ми кажеш.

БРИНДСЛИ: Знам.

ХАРОЛД: *(раздразнено и надменно.)* Е, то си е твоя работа. Не си длъжен да ми споделяш нищо... Аз съм ти само съсед от три години. Винаги съм смятал, че между нас има нещо повече от географска близост, но очевидно не съм бил прав.

БРИНДСЛИ: О, не започвай сега да се сърдиш, Харолд.

ХАРОЛД: Аз нищо не започвам. Аз само казвам, че е изненадващо, това е. Изненадващо и някак си – разочароващо.

БРИНДСЛИ: О, виж, Харолд, моля те да ме разбереш...

ХАРОЛД: *(рязко.)* Няма нужда от повече приказки! Само че за в бъдеще ще знам да не залагам толкова на приятелството. Пак постъпих като глупак! Глупак, това съм аз – доверчив тъпак!

(Г-ца Фърнивъл става от вълнение опипва пътя към масата с напитките.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Боже господи!

КАРЪЛ: *(приласкаващо.)* Хайде де, г-н Гориндж. На никого не сме

казвали. Ама съвсем на никого. Наистина.

ПОЛКОВНИКЪТ: В този момент, Бухтичке, няма какво повече да се каже. И не съм убеден, че някога ще има какво!

БРИНДСЛИ: Вижте, господине, изглежда, че нещо сме се обърка-ли. Грешката е моя, извинявам ви се.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: *(опива по масата с напитките.)* Баща ми обичаше да казва: „Да грешиш е човешко, да прощаваш – божествено.“

КАРЪЛ: Мислех, че някой друг го е казал.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: *(безгрижно.)* Много хора го копираха. *(Нами-ра отворената бутилка джин, вдига я и жадно я души.)*

КАРЪЛ: Мога ли да ви помогна, г-це Фърнивъл?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Не, благодаря ви, г-це Мелкет, само си взимам още един битер лимон. Тоест, ако може, г-н Милър?

БРИНДСЛИ: Разбира се. Заповядайте.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Благодаря ви, извънредно мило! *(Тя си налива в чашата още джин и бавно се връща, за да седне на подиума в дъното.)*

ПОЛКОВНИКЪТ: Е, господине, където и да сте...

БРИНДСЛИ: Тук съм, полковник.

ПОЛКОВНИКЪТ: Ще си затворя очите за изключително странно-то ви поведение само и единствено този път. Само че, Милър, трябва да разберете следното. Дъщеря ми ми е много скъпа. Покажи ми, че можеш да се грижиш за нея и ще взема най-благоприятното решение. По-честен от това не мога да бъда, нали?

БРИНДСЛИ: Не, господине. Безкрайно сте честен. *(Прави ужасни гримаси на 2–3 сантиметра от лицето на Полковника.)*

КАРЪЛ: Разбира се, той може да се грижи за мен, татко. Творбите му ще станат световноизвестни. След пет години ще съм като г-жа Микеланджело.

ХАРОЛД: *(надменно.)* Истината е, че никога не е имало г-жа Микеланджело.

КАРЪЛ: *(раздразнена.)* Нямало ли е?

ХАРОЛД: Не. Неговата страст е била от съвсем различно естество.

КАРЪЛ: Наистина ли, г-н Гориндж? Не съм знаела. *(изплезва му се.)*

БРИНДСЛИ: Виж, Харолд, извинявай, ако съм те засегнал.

ХАРОЛД: *(надменно.)* Не си.

БРИНДСЛИ: Знам, че съм. Моля те, прости ми.

КАРЪЛ: Хайде де, г-н Гориндж. Кавгите са ужасно нещо. Надявам се всички да станем добри приятели.

ХАРОЛД: Не съм сигурен, че ще мога да установя приятелски взаимоотношения със змия.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Запомнете: да грешиш е човешко, да прощаваш – божествено!

ПОЛКОВНИКЪТ: *(ядосан.)* Току-що го казахте, госпожо.

(Влиза Кля с тъмни очила и носи чантата си от самолета. Застава на вратата, учудена от тъмнината. Сваля си очилата, но това не подобрява положението.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: *(радостно изпива джина си до дъно.)* Така ли?

КАРЪЛ: Брин изобщо не е змия. Той просто е артистичен, нали, скъпи?

БРИНДСЛИ: Да, скъпа.

(Каръл му изпраща звучна целувка покрай смаяната Клия. Той ѝ връща една също толкова звучна.)

КАРЪЛ: *(подкупващо.)* Хайде де, г-н Гориндж. Всъщност става дума за една малка прошчица.

ХАРОЛД: Ама такачка ли?

КАРЪЛ: Изпийте още едно джинче с лимонче. И аз ще изпия едничко с вас.

(Тя става и приготвя напитките.)

ХАРОЛД: *(изправя се.)* Ох, добре. Няма да откажа.

КАРЪЛ: Нека аз да ви го приготвя.

ХАРОЛД: Мерси. *(Отива до нея, едва разминавайки се с Клия, която отива до канапето и взима питието му.)* Трябва да кажа, че няма нищо по-хубаво от това да удариш по едно с някое красиво момиче.

КАРЪЛ: *(дяволито.)* Още не сте ме видели.

ХАРОЛД: О, аз си го знам. Бриндсли винаги е имал чудесен вкус. Често съм му казвал: „Вкусът ти към жените е същият като моят към порцелана“. Мерси.

(Харолд и Бриндсли – единият от дъното, другият – от авансцената постепенно се събират на канапето. На думата „скромнен“, тримата, с Клия по средата, сядат на него. Бриндсли, естествено, мисли, че седи до Харолд.)

БРИНДСЛИ: Харолд!

КАРЪЛ: О, не се прави, Брин. Защо си толкова скромнен? Аз

открих една снимка на едно от неговите гаджета отпреди две години и трябва да призная, че тя е доста зашеметяващо красива.

ХАРОЛД: За коя ли става дума тогава? Явно има предвид Клия.

КАРЪЛ: Познавате ли я, г-н Гориндж?

ХАРОЛД: О, да. Тя се моташе тук доста време.

(Бриндсли ръгва с лакът Клия, мислейки, че е Харолд. Клия леко бутва Харолд.)

КАРЪЛ: *(изненадана.)* Така ли?

ХАРОЛД: О, да, мила. Или пък, да не би да сбърках нещо?

БРИНДСЛИ: Съвсем не. Аз казах на Каръл всичко за Клия. *(Той отново сръгва Клия, малко по-силно, която съответно удря Харолд.)* Въпреки, че, Харолд, трябва да призная, че съм изненадан, че наричаш три месеца „доста време“.

(Клия му отправя поглед, преизпълнен с обида при тази лъжа. Харолд също е изумен.)

КАРЪЛ: Тя как изглеждаше?

БРИНДСЛИ: *(многозначително, в ухото на Клия.)* Предполагам, че едва-едва си спомняш, Харолд.

ХАРОЛД: *(говори през нея.)* Защо пък?

БРИНДСЛИ: Ами, това беше преди две години, сигурно си забравил.

ХАРОЛД: Две години?!

БРИНДСЛИ: Две години! *(Той сръгва Клия толкова силно, че откатът събаря на канاپето и Харолд, и питието.)*

ХАРОЛД: (*вдига се, злобно.*) Ами, щом стана дума, прекрасно си я спомням. Искам да кажа, че нея трудно мога да я забравя!

КАРЪЛ: Беше ли красива?

ХАРОЛД: Не, въобще. Всъщност, бих казал точно обратното. Тя беше по-скоро съвсем обикновена. Една такава – никаква.

БРИНДСЛИ: Не е вярно!

ХАРОЛД: Казвам само своето мнение.

БРИНДСЛИ: Преди никога не си го казвал.

ХАРОЛД: (*навежда се над Клия.*) Никога не си ме питал! Но щом стигнахме и до това, винаги съм мислел, че е грозна. Първо на първо, зъбите ѝ бяха като плетена ограда – жълти и заострени. И второ, имаше гадна кожа.

БРИНДСЛИ: Нищо подобно!

ХАРОЛД: Напротив. Прекрасно си я спомням. Кожата ѝ беше като нов розов тапет със сива грапава хартия под него.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Точно така, г-н Гориндж. Аз почти не съм я виждала, но кожата ѝ си я спомням. Имаше особен цвят, както казахте, и беше много груба... Не мека, каквато би трябвало да е кожата на младите дами, ако са истински млади дами.

(Клия става, обидена.)

ХАРОЛД: Да, точно така. Груба.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: И по-скоро грапава.

ХАРОЛД: Много грапава.

БРИНДСЛИ: Това вече е безобразие.

ХАРОЛД: Знаеш, че никога не съм я харесвал, Бриндсли. Беше прекалено умна.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: И уморително свободомислеща.

КАРЪЛ: Искате да кажете, че е била префърцунена като името си?

(Клия, която до този последен обмен на мнения е реагирала като зрител на тенис-мач, сега зяпва при думите Каръл.)

Бас хващам, че е била такава. На онази снимка, която намерих, се е снимала със сукман и с някаква ярка, широка селска риза. Изглежда като „продадена невеста“.

(Всички се смеят, Бриндсли най-силно. Клия насочва ръката си, водена от звука и му залавя един шамар.)

БРИНДСЛИ: Ох!

КАРЪЛ: Какво става?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Какво има, г-н Милър?

БРИНДСЛИ: *(вбесен.)* Изобщо не е смешно, Харолд. Какво ти става, по дяволите?

(Клия своевременно се измъква.)

ХАРОЛД: *(възмутен.)* На мен ли?

БРИНДСЛИ: Ами, сигурен съм, че не беше Полковникът.

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво не съм бил, господине?

(Отпивайки около себе си, Бриндсли хваща Клия за задника и моментално го познава.)

БРИНДСЛИ: Клия!... *(Ужасен.)* Клия!

(Клия се измъква и се отдалечава от него. По време на следващия диалог той се опитва да я намери в тъмното, а тя успява да го избегне на косъм.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво?

БРИНДСЛИ: Просто си спомних за нея, господине. Всички говорите за нея такива ужасни гъпотии. Тя беше прекрасна... И във всеки случай, Харолд, ти току-що каза, че съм известен с вкуса си за жени.

ХАРОЛД: Да, но и това си има изключения.

БРИНДСЛИ: *(обикаля като луд.)* Глупости! Тя беше красива и нежна, и деликатна, и мила, и вярна, и остроумна, и възхитителна по всякакъв начин!

КАРЪЛ: Ти ми каза, че е била нежна като острието на бръснач.

БРИНДСЛИ: Така ли съм казал? Сигурен съм, че не съм! Не. Това, което казах, беше... нещо съвсем различно... Безкрайно различно... напълно различно... Толкова различно, колкото е тебеширът от сиренето! Въпреки, че, като се замислиш, сиренето не е чак толкова различно от тебешира. *(Отново се смее като магаре.)*

ПОЛКОВНИКЪТ: Сигурен ли сте, че осъзнавате какво говорите?

(През това време Клия е стигнала до масата, взема бутилката с уиски, отказва се от нея за сметка на водката, която взема със себе си.)

КАРЪЛ: Когато те попитах каква е била тя, тук, в тази стая ти ми каза: „Беше художничка. Много честна и открита. Много умна и нежна като...“

БРИНДСЛИ: *(спираща, бясно.)* ... Като острието на бръснач! Добре де, казах го! И какво от това?...

КАРЪЛ: Ами нищо!

(Той разтваря ръце с жест на отчаяно изтощение и се набутва направо в Клия; те веднага се прегръщат, Клия се залавя него, обгръщайки го с ръце, а бутилката водка държи над главата му. Кратка пауза.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Ако това момче не е побъркано, не знам какво е!

КАРЪЛ: Защо изведнъж започна да приказваш, че тя е била мила и нежна?

БРИНДСЛИ: *(нежно, държейки Клия.)* Защото тя може да е и такава. Понякога. Много нежна и мила.

КАРЪЛ: Предполагам, че доста рядко.

БРИНДСЛИ: Не толкова рядко. *(Той отново целува Клия.)* Никак не рядко. *(Води я покрай ядосаната Каръл към стълбите.)*

КАРЪЛ: Какво точно искаш да кажеш?... *(Креци.)* Бриндсли, на теб говоря!

БРИНДСЛИ: *(тихо, в ухото на Клия, докато са точно зад Харолд.)* Ще ти обясня всичко. Качи се в спалнята. Чакай ме там.

ХАРОЛД: *(в недоумение, мислейки, че говорят на него.)* Сега ли?... Мислиш ли, че е най-подходящия момент?

БРИНДСЛИ: О, Боже!... Не говорех на теб!

КАРЪЛ: Какво каза?

ХАРОЛД: *(на Каръл.)* Мисля, че иска да се качиш горе с него. *(Злобно.)* С каква цел, не мога дори да си представя.

ПОЛКОВНИКЪТ: Смея да твърдя, че пак нещо ще заговорничат.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Любовна сцена, полковник.

ПОЛКОВНИКЪТ: Много трогателна, убеден съм.

(Бриндсли тика Клия пред себе си нагоре по стълбите.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: „Всички пътешествия накрая завършват със среща на влюбените“, както обичаше да казва татко.

ПОЛКОВНИКЪТ: Изглежда, че баща ви е бил шокиращо оригинален, госпожо.

(Каръл се присъединява към другите двама на стълбите. Виждаме как и тримата вървят към спалнята като слепци, Бриндсли държи Клия за задника, а Каръл – задника на Бриндсли.)

КАРЪЛ: *(със сценично-заговорнически шепот.)* Какво има, скъпи? Какво не е наред? Кое не си успял да изнесеш?

(Следващия диалог е приглушен.)

БРИНДСЛИ: Нищо. Всичко върнах – всичко, освен канапетото, обаче съм го покрил.

КАРЪЛ: Искаш да кажеш, че можем да светнем?

БРИНДСЛИ: Да. НЕ!!!

КАРЪЛ: Защо не?

БРИНДСЛИ: Няма значение!

КАРЪЛ: Защо ме искаш в спалнята?

БРИНДСЛИ: Не те искам. Махай се!

КАРЪЛ: Очарователно си любезен!

БРИНДСЛИ: Нямах предвид това.

ПОЛКОВНИКЪТ: Ето на! Пак нещо заговорничат. Какво, по дяволите, става там горе?

БРИНДСЛИ: Нищо, полковник. Току-що се сетих – може би имам едно фенерче под леглото. Държа си го там, за да заслепявам крадците с него. Пийнете още едно, полковник! (*Избутва Клия в спалнята и затваря вратата.*)

ПОЛКОВНИКЪТ: Как така още едно? Аз още не съм изпил нито едно.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: О! Горкият полковник! Нека ви поднеса едно.

ПОЛКОВНИКЪТ: (*става.*) Сам ще се оправя, благодаря. Нека аз ви поднеса още една лимонада.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: (*става.*) Не, благодаря ви, полковник. Малко раздвижване!

(*Те вървят опипом към масата с напитките. Горе, Клия и Бриндсли сядат на леглото.*)

КЛИЯ: Значи на това му казват „среща на сляпо“. Какво, по дяволите, става тук?

БРИНДСЛИ: (*саркастично.*) Нищо! Само дето Георг Бамбергер идва, за да види работите ми, а ми изгоряха бушоните.

КЛИЯ: Затова ли е цялата тази олелия?

БРИНДСЛИ: Виж, в момента не мога да ти обяснявам.

КЛИЯ: Кое е това (*с акцента на Каръл.*) „страхотно парче“?

БРИНДСЛИ: Просто приятелка.

КЛИЯ: Нещо повече, доколкото я чух.

БРИНДСЛИ: Добре де, ако държиш да знаеш, това е Каръл. Разказвал съм ти за нея.

КЛИЯ: Тъпата мадама?

БРИНДСЛИ: Тя е много мило момиче. Всъщност, през последните шест седмици ние станахме много добри приятели.

КЛИЯ: Колко добри?

БРИНДСЛИ: Просто добри.

КЛИЯ: А с баща ѝ също ли станахте добри приятели?

БРИНДСЛИ: Изобщо не е твоя работа, обаче те се натресоха, за да се запознаят с г-н Бамбергер.

КЛИЯ: Какво искаше да ми кажеш одеве по телефона?

БРИНДСЛИ: Нищо.

КЛИЯ: Лъжеш.

БРИНДСЛИ: Ох, пак започва инквизицията! Виж, Клия, ако изобщо някога си ме обичала, просто без повече въпроси се измъкни незабелязано, аз после ще дойда и всичко ще ти обясня, честна дума.

КЛИЯ: Не ти вярвам.

БРИНДСЛИ: Моля те, скъпа... Моля те... Моля те... Моля те!!!!
(*Те се целуват страстно, излегнали се на леглото.*)

ПОЛКОВНИКЪТ: (*налива си.*) Най-последно... едно свястно уиски. Вие открихте ли си лимонадата?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: (*весело си налива огромен джин.*) О, да, благодаря ви, полковник!

ПОЛКОВНИКЪТ: Само се чудя дали тоя тип Бамбергер изобщо ще се появи. Закъснява вече с половин час.

ХАРОЛД: О! Това не е нищо, полковник. Милионерите винаги закъсняват. Това им е запазена марка.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Убедена съм, че сте прав, г-н Гориндж. Точно така си ги представям. Ръце като коприна и два часа закъснение.

КАРЪЛ: Брин нещо се бави горе. Какво ли прави там?

ХАРОЛД: Може би е намерил онази Клия скрита в спалнята му и сега са се усамотили, tête-à-tête!!!!

КАРЪЛ: Много пикантно предположение, г-н Гориндж!

БРИНДСЛИ: (*отскубва се.*) Никоой на този свят не се целува като теб.

КЛИЯ: Липсваше ми, страшно ми липсваше, Брин. На всяка цена трябваше да те видя. Само за това мислех през последните шест седмици. Брин, аз направих ужасна грешка, като си отидох.

БРИНДСЛИ: Клия,... моля те!

КЛИЯ: Искам да кажа, че се познаваме от четири години. Просто не можем да се захвърлим като стари вестници.

БРИНДСЛИ: Не виждам защо пък не? Знаеш страниците ми за политика, чувала си всичките ми клюки и със сигурност си прекарала цялата ми притурка за забавления и свободно време.

КЛИЯ: Добре, а какво мислиш за второ издание?

БРИНДСЛИ: Скъпа, точно сега не може просто да си говорим за това. Не можеш ли да ми се довериш само за един час?

КЛИЯ: Мога, разбира се, скъпи. Не ме искаш там долу, нали?

БРИНДСЛИ: Не.

КЛИЯ: Тогава ще се съблека и тихичко ще си легна. Щом се

отгървеш от тях, аз ще те чакам.

БРИНДСЛИ: Това е ужасна идея!

КЛИЯ: *(посяга към него.)* Аз пък мисля, че е чудесна. Малко удоволствие и отпускане и за двама ни, а?

БРИНДСЛИ: *(пада от леглото.)* Аз съм напълно отпуснат!

КАРЪЛ: Бриндсли!

КЛИЯ: „Сериозна в деня, а сладост в нощта. Не идвай по светло, не идвай в тъмнина“. Това съм аз за теб, нали?

БРИНДСЛИ: Не, разбира се. Просто сега не мога да ти обясня, това е.

КЛИЯ: О, много добре, ще ми обясниш по-късно... в леглото!

БРИНДСЛИ: Не тази вечер, Клия.

КЛИЯ: Или тази вечер, или ще слеза долу и ще разкрия кирливите ти ризи.

БРИНДСЛИ: Нямам никакви кирливи ризи!

КЛИЯ: Значи нямаш нищо против да слеза!

КАРЪЛ и ПОЛКОВНИКЪТ: *(изревават заедно.)* БРИНДСЛИ!!!!

БРИНДСЛИ: О, Боже!!!!... Добре, остани тук. Само че тихо... Изнудвачка такава! Кучка! *(Появява се горе на стълбите.)* Да, сладко?

КАРЪЛ: Какво правиш там горе? Цяла вечност те няма!

БРИНДСЛИ: Аз... Аз... Погледнах само в банята, скъпа. Никога не знаеш какво ще намериш в онова прекарасно килерче.

ПОЛКОВНИКЪТ: *(придвижва се към стълбите.)* Опитвате се да

ме вбесите ли, господине? Искате ли да побеснея?

БРИНДСЛИ: Със сигурност не, господине!!!

ПОЛКОВНИКЪТ: Предупреждавам ви, Милър, никак не е трудно! Едно време в полка ме знаеха като голям бяс! Бях известен с яростта си!... Чувате ли?

КЛИЯ: Аз пък мога да пея! (*Излиза към банята.*)

БРИНДСЛИ: А пък аз мога да ти разбия зъбите!

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво казахте?

КАРЪЛ: Брин! Как смееш да говориш така на татко!

БРИНДСЛИ: Ох!!! Аз... Аз... Аз не говорех така на татко!

КАРЪЛ: На кого тогава?

БРИНДСЛИ: На никого! На себе си говорех! Казвах си... „Ако продължавам да се мотая така слепешката, може да си разбия зъбите!“

ПОЛКОВНИКЪТ: Луд!... Луд!... Луд като южен вятър! Това е единственото обяснение – ти си се сгодила за откачалник.

КАРЪЛ: Нещо става там горе и аз идвам да разбера какво. Чуваш ли ме, Брин?

БРИНДСЛИ: Каръл, не!

КАРЪЛ: (*изкачва се по стълбите.*) Не съм чак такава глупачка, за каквато ме мислиш. Знам кога криеш нещо. Гласът ти става един такъв лъжлив – много, много лисичи!

БРИНДСЛИ: Скъпа, моля те. Това не е съвсем по дамски... Сигурен съм, че полковникът няма да одобри да влизаш в мъжка спалня на тъмно!

(Влиза Шупанзиг. Той носи униформен илифер и фуражка на „Електроснабдяване Лондон“ и носи куфар с инструменти със същите емблеми.)

КАРЪЛ: Идвам, Бриндсли. Качвам се!!!!

БРИНДСЛИ: *(втурва се надолу.)* Аз слизам... Да му пийнем по едно питие сладко-сладко...

ШУПАНЗИГ: Хало, моля? Г-н Милър? Г-н Милър? Дошъл съм за заявката.

БРИНДСЛИ: Боже... Бамбергер!

КАРЪЛ: Бамбергер?

БРИНДСЛИ: Да, Бамбергер. *(Втурва се надолу по останалата част от стълбите, влачейки Каръл след себе си.)*

ШУПАНЗИГ: Сигурно сте били помислили, че няма да идвам!

(Сваля илифера и фуражката си.)

БРИНДСЛИ: Съвсем не. Радвам се, че отделихте време. Знаем колко сте заети. Опасявам се, че ни се случи най-идиотския късмет. Гръмнаха ни бушоните.

ХАРОЛД: Говори по-силно, скъпи. Той е глух като пън!

БРИНДСЛИ: *(вика.)* Гръмнаха ни бушоните – не са най-добрите условия за разглеждане на скулптури.

ШУПАНЗИГ: Моля не да се притеснявате. Ето!

(Той вади от джоба си фенерче и го запалва. Както обикновено, светлината на сцената притъмнява. Всички се отпускат със звучни въздишки на задоволство. Шупанзиг веднага слага куфара си с инструменти на стола „Регент“, а илифера и фуражката на облегалката му, като по този начин скрива, че това е един от столовете на Харолд.)

КАРЪЛ: Ох, истинско облекчение!

БРИНДСЛИ: (*бързо придърпва покривката върху откритата част на канапето.*) Винаги ли се движите с фенер?

ШУПАНЗИГ: В повечето случаи, да. Помага ми да виждам подробностите. (*Забелязва останалите.*) Вие да не би да правите частен оглед на обекта?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: О, не! Точно си тръгнах. Не искам да ви смущавам.

ШУПАНЗИГ: Моля, не и заради мен, мила госпожо. Аз не се смущавам лесно.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: (*очарована.*) Ооо!...

БРИНДСЛИ: (*вика в ухото му.*) Мога ли да ви представя полковник Мелкет?

ПОЛКОВНИКЪТ: (*вика в другото му ухо.*) Чест и почитание, господине!

ШУПАНЗИГ: (*тупа си ухото, за да го почисти.*) Не, не, честта е за мен, почитанието – за вас!

БРИНДСЛИ: Госпожица Каръл Мелкет.

КАРЪЛ: (*тищи в ухото му.*) Казвам: Здравейте. Много радостна, че вие тук! Ужасно мило от ваша страна да имате такъв интерес!

ШУПАНЗИГ: Не, моля ви.

КАРЪЛ: Ще пийнете ли нещо? Имаме уиски, водка и джинче.

ШУПАНЗИГ: (*изненадан*) Малко водка, с удоволствие.

БРИНДСЛИ: Харолд Гориндж – мой съсед!

ХАРОЛД: Как е? Голяма чест, сигурен съм!

ШУПАНЗИГ: Очарован.

ХАРОЛД: *(вика.)* Трябва да ви призная, че за мен е огромно вълнение да се запозная с вас!

БРИНДСЛИ: И една съседка, г-ца Фърнивъл.

ШУПАНЗИГ: Драго ми е.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: *(крещи в ухото му.)* Боя се, че всички се подслонихме тук, един вид като бежанци от буря. *(Възкликва щом хваща ръката на Шупанзиг.)* О! Вярно е! По-меки са! Много, много по-меки!

БРИНДСЛИ: Г-це Фърнивъл, моля ви!

(Бриндсли и Харолд я издърпват от него и тя се намества на канапето.)

ШУПАНЗИГ: Защо ми крещите? Да не съм глух.

БРИНДСЛИ: *(към Харолд.)* Нали каза, че бил глух.

ХАРОЛД: Така пишеше.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Баща ми беше...

КАРЪЛ: Скъпи, къде е водката?...

БРИНДСЛИ: На масата!

КАРЪЛ: Няма я.

БРИНДСЛИ: Трябва да е там.

(Горе, Клия се връща от банята, облечена само в горници от пижамата на Бриндсли. Ляга на леглото, като все още държи бутилката водка и пластмасова чаша за миене на зъби.)

КАРЪЛ: Значи имаме уиски и джинче, а водката Вера ни е малко непослушничка и се е скрила някъде...

БРИНДСЛИ: Не мога да повярвам!

ШУПАНЗИГ: Сега. Времето ме затиска. Само да ми покажете къде да вървя.

БРИНДСЛИ: Разбира се. Ей там, в ателието. Скъпа, нали ще покажеш на нашия гост ателието – с неговото фенерче.

КАРЪЛ: Какво?!?...

БРИНДСЛИ: *(тихо.)* Канапето!... Изведи го оттук!

КАРЪЛ: А, да!!!!

ШУПАНЗИГ: *(забелязва скулптурата.)* О-о-о! Мили Боже! Какъв изключителен обект!

БРИНДСЛИ: Това е само един мой незавършен етюд, който държа тук.

ШУПАНЗИГ: Може и да е незавършен, но е пленителен!

БРИНДСЛИ: Наистина ли мислите така?

ШУПАНЗИГ: *(приближава се към него.)* Наистина! Ja!

БРИНДСЛИ: Ами, в такъв случай трябва да видите и основната ми колекция. Тя е в другата стая. Годеницата ми ще ви я покаже!

(Г-ца Фърнивъл сяда на дивана. Тя вече е доста пияна.)

ШУПАНЗИГ: Ако обичате, нека възхищението ми да върви едно по едно! В това лакомо време много лесно се хваща визуално разстройство – но трудно се намира визуална „Алка Зелцер“... Разрешете ми първо да смея това нещо!

БРИНДСЛИ: О, при всички случаи... Разбира се, да... Никакво бързане – изобщо никакво бързане... Само че... *(осенен.)* Защо не го смелите на тъмно?

ШУПАНЗИГ: Моля?

БРИНДСЛИ: Няма да ми повярвате, господине, но всъщност аз го направих, за да му се любуват на тъмно. Работех върху една много интересна теория. Нали знаете какво са казвали викторианците: „Децата трябва да се гледат, а не да се слушат“. Е, аз пък казвам: „Изкуството трябва да се усеща, а не да се вижда“.

ШУПАНЗИГ: Удивително.

БРИНДСЛИ: Да, нали? Наричам я „Теория за сетивната осезаемост“. Ако не те бодне в ребрата – не е никакво изкуство. Ето! Защо не ми дадете това фенерче и не опитате сам?

ШУПАНЗИГ: Много добре, ще опитам!!! *(Той подава на Бриндсли фенерчето.)*

БРИНДСЛИ: Благодаря ви!

(Изключва фенерчето. В същия момент Г-ца Фърнивел тихичко си ляга с цяло тяло на канапето.)

Сега, разтворете ръце и го почувствайте изцяло, господине.

(Той изчезва към ателието.)

Почувствайте я – дълго и приятно!

(Шупанзиг прегръща металната скулптура със страстен порив, но леко се отдръпва от двата метални шиша.)

Разбирате ли какво имам предвид?

(Тихо отваря завесата.)

ШУПАНЗИГ: Възхитително!... Абсолютно невероятно!... Съвсем вярно... По този начин производението веднага се превръща в шедьовър.

БРИНДСЛИ: *(смаян.)* Така ли?!

ШУПАНЗИГ: Ама разбира се! Усещам го тук... и тук... – това са двата тръна на човешкото безпокойство!... Самолюбието и себе-омраза, които се събират в една точка! Това е смисълът на творбата, нали?

БРИНДСЛИ: Ох, разбира се!...

ШУПАНЗИГ: Естествено! Хайде, нека аз да ѝ измисля заглавието! Моля, дайте фенерчето!

БРИНДСЛИ: Фенерчето ли?...

ШУПАНЗИГ: Фенерчето ми!... Дайте ми моето фенерче! Искам да осветя собственото си просвещение.

БРИНДСЛИ: Оо... ами да, разбира се! *(Ядосан, той се връща при Шупанзиг, включва фенерчето и му го дава.)* Ето, господине.

ШУПАНЗИГ: Така! *(Величествено.)* Кръщавам това... „Духът на Шекспир“! – виждате ли – *(Докосва остриетата.)* Малволио! Хамлет! Малволио, както знаете, е болен от самолюбие. Хамлет – от себе-омраза. Той не може да обича останалите, защото не може да обича себе си. Това е много стара болест, открита още от Св. Августин... Но вие очевидно знаете всичко за това.

БРИНДСЛИ: *(гука скромно.)* О, не бих го казал точно така. Очевидно вие сте велик експерт, господине.

ШУПАНЗИГ: Наистина съм, ја, абсолютно!

БРИНДСЛИ: Да разберете всичко това в мрака! *(Грубо издърпва фенерчето от ръката на електротехника и отива бързо към канапето, бърборейки през цялото време.)* Точно така си представям и аз

истинския познавач. Всеки може да види символите на светло. Но да ги декодираш на тъмно – ето, значи сте ме разбрали, съвсем, напълно сте ме разбрали – Сетивната осезаемост. Господине, вие сте възхитителен!

ШУПАНЗИГ: Et vous êtes très gentil!

(Отчаян, Бриндсли издърпва канаето в ателието си, заедно с проснатата върху него пияна г-ца Фърнивел, която маха с ръка, сякаш се отдалечава на палубата на отплаващ кораб.)

БРИНДСЛИ: *(докато издърпва канаето.)* Кой знае? Вие може би ще оцените дори и последния ми научен труд: „За сетивната осезаемост“!

ШУПАНЗИГ: Разбира се! Защо не?... Вие сте гениален творец – аз съм гениален критик! Създадени сме един за друг! Докато стоя тук, усещам жаждата за живот на обекта на нашите разсъждения! *(Прегръща отново скулптурата.)* Изначалното страдание! Стресът и мъката на днешния ден! Просто, но не и простовато! Искрено, но не и наивно! А венецът на всичко това е неговата морална сила. За колко модерни творби може да се каже същото, хора?

КАРЪЛ: Ами, всъщност, за никоя. Наистина, за нито една.

ШУПАНЗИГ: Надявам се, че не ви поучавам. Това си ми е слабост.

КАРЪЛ: Мили Боже, в никакъв случай! Мога да слушам цяла вечер. Толкова е абсолютно дълбоко!

ХАРОЛД: Трябва да призная, че наистина дава материал за мислене.

ПОЛКОВНИКЪТ: Аз самият нищо не разбирам от тези неща, господине, но за мен е чест да ви слушам.

(Той тръгва към дъното в търсене на канаето, опитвайки се внимателно да седне във въздуха, след това се придвижва в полу-седнало положение, опитвайки се да го намери със задника си. В това време Бриндсли се появява от

ателието, затваря завесите зад себе си и опипва пътя си към ъгъла на авансцената, където е табуретката. Премества я назад с надеждата тя да изпълни ролята на липсващото канале. Точно като я оставя на пода, странстващият Полковник сяда на нея, затискайки ръката на Бриндсли. По време на следващия диалог Бриндсли неустово се опитва да се освободи.)

ХАРОЛД: Искате да кажете, че можете да видите всичко това в едно парче метал?

ШУПАНЗИГ: В малко парче метал, което е най-важното. Това е чудо на концентрацията и сбития изказ! Ако искате моето мнение, това момче е гений. Истински майстор на миниатюрата. Дори и в кибритена кутийка, той може да изкаже всичко, което поиска – черната девича непорочност на Шартърската катедрала и белия хорал на Акропола. Wunderbar!

КАРЪЛ: О, много суперско!

ШУПАНЗИГ: Трябва да искате огромна сума за такава творба, г-н Милър. Вашите работи трябва да са много, много скъпи! Тази например, колко струва?

БРИНДСЛИ: Петдесет.

КАРЪЛ: Петстотин и петдесет.

ШУПАНЗИГ: Ah so! Много евтино.

ХАРОЛД: Евтино!?

КАРЪЛ: Така е, г-н Гориндж. Ами тогава... ще я вземете ли?

ШУПАНЗИГ: Аз ли?

БРИНДСЛИ: Скъпа... не насилваш ли малко нещата? Може би искате да видите и останалите ми произведения.

ШУПАНЗИГ: Уви, нямам повече време. Може и да е приятно да се помотая още малко, на, уви, трябва да работя... Освен това, както

още Моисей е открил, достатъчно е само да зърнеш млякото и меда. Не е необходимо да ги излапаш!

БРИНДСЛИ: Е...

ПОЛКОВНИКЪТ: Е...

ХАРОЛД: Е...

КАРЪЛ: Е... Все пак, харесвате ли я?

ШУПАНЗИГ: Много.

ПОЛКОВНИКЪТ: *(Става. Бриндсли най-после е свободен.)* За петстотин и петдесет?

ШУПАНЗИГ: Разбира се... Стига да ги имах!

ХАРОЛД: Според неделното издание на в. „Мирър“ богатството ви се изчислява на седемнайсет милиона паунда.

ШУПАНЗИГ: Всеизвестно е, че неделните вестници са зле информирани. Според банковата ми сметка, спестяванията ми са 100 паунда, 8 шилинга и четири пенса.

ХАРОЛД: Да не би да искате да кажете, че сте фалирал?

ШУПАНЗИГ: Не. Искам да кажа, че никога не съм имал повече.

ПОЛКОВНИКЪТ: Вижте сега, господине, знам, че милионерите обикновено са ексцентрични, но това е малко досадно.

КАРЪЛ: Татко, шшшт!

ШУПАНЗИГ: Милионерите? Вие за кого ме мислите?

ПОЛКОВНИКЪТ: По дяволите, човече! Вие сам трябва знаете кой сте!

КАРЪЛ: Г-н Бамбергер, шегувате ли се с нас?

ШУПАНЗИГ: Извинявайте. Аз не се казвам така.

БРИНДСЛИ: Така ли?

ШУПАНЗИГ: Не. Името ми е Шупанзиг. Франц Шупанзиг. Роден във Ваймар през 1905-та. Завършил философия в Хайделберг през 1934-та. Емигрирал в тази страна през 1938-ма. Оттогава на постоянен трудов договор към „Електроснабдяване“ – Лондон!

(Всички стават.)

КАРЪЛ: „Електроснабдяване“?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: „Електроснабдяване“!

БРИНДСЛИ: Тоест, вие не сте...?

ХАРОЛД: Естествено, че не е!

ШУПАНЗИГ: Ама вие за кого ме взехте?

ХАРОЛД: *(вбесен.)* Как си позволявате? *(Грабва фенерчето на електротехника.)*

ШУПАНЗИГ: *(отстъпва пред него.)* Моля?

ХАРОЛД: Идвате тук и с цялото си нахалство ни изнасяте лекции за остриета и непорочни девизи, докато през цялото време просто е трябвало да поправите бушоните!

ПОЛКОВНИКЪТ: Съгласен съм с вас, господине. Това е чудовищно!

ШУПАНЗИГ: *(озадачен.)* Така ли?

(Полковникът взема фенерчето и безмилостно осветява лицето на човека.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Нахълтватے тук, преструватے се на глух и изнасяте тиради на хората, които ви плащат, без да са ви питали и без да са ви викали.

ШУПАНЗИГ: *(най-после засегнат.)* Извинявайте. Обаче мен ме повикаха.

ПОЛКОВНИКЪТ: Не ми отговаряй. По мое време щях на секундата да те уволня за неподчинение.

КАРЪЛ: Татко е абсолютно прав! От „Бийтълс“ насам простолюдието си мисли, че може да прави каквото си иска.

ПОЛКОВНИКЪТ: *(подава фенерчето на Бриндсли.)* Милър, бъдете любезен да покажете на този дървар каква му е работата?

БРИНДСЛИ: Главното табло е в мазето. Има капак. *(Показва.)* Нали нямате нищо против?

ШУПАНЗИГ: *(ядосано грабва фенерчето.)* Какво да имам против? Нали за това съм дошъл! *(Взема си палтото, фуражката и куфара от стола „Регент“ на Харолд. Забелязва го.)* Ето това е наистина красив стол!

(Бриндсли гледа втрещен към стола и светкавично сядва на него, за да го скрие.)

БРИНДСЛИ: *(разгневен.)* Защо просто не отидете в мазето?

ШУПАНЗИГ: Как? То къде е?

БРИНДСЛИ: *(на Каръл.)* Скъпа, ще повдигнеш ли капака, моля те?

КАРЪЛ: Аз? *(Разбира, след като той и показва стола.)* О... да! *(Тя коленичи и се мъчи да отвори капака.)*

ПОЛКОВНИКЪТ: *(на Бриндсли.)* Е, Милър, трябва да ви кажа, че сте много галантен.

БРИНДСЛИ: Получих внезапен пристъп на лумбагото, господине. Често ме мъчи, особено след дълги дискусии на тъмно.

КАРЪЛ: *(много съчувстващо.)* Ох, скъпи! Пак ли те присви?

БРИНДСЛИ: Боя се, че да, сладурчето ми.

ХАРОЛД: *(отваря капака.)* Ето, нека аз. Аз не съм толкова хилав, като кекавия ви приятел. *(към Шупанзиг.)* Хайде, ти слизай!

ШУПАНЗИГ: *(примирява се.)* Така. Сбогом! Изоставям светлината на Изкуството заради мрака на Науката!

ХАРОЛД: По-малко приказки, може ли?

ШУПАНЗИГ: Извинявайте.

(Шупанзиг слиза с фенерчето в шахтата към мазето. Харолд ядно затръшва капака след него и, разбира се, светлините незабавно се усилват докрай. Дълга пауза. Всички стоят, силно смутени. Изведнъж чуват г-ца Фърнивел, която зад завесата пее „Вековна скала“ с подчертано пиянски глас.

Горе, привлечена от звука от затръшването на капака, Клия става от леглото, все още с бутилката водка и чашията за плакнени на зъби и остава заслушана в горния край на стълбите.)

БРИНДСЛИ: Не мога да повярвам, че всичко това се е случило.

КАРЪЛ: Горе главата, скъпи. След няколко минути всичко ще се оправи. Г-н Бамбергер ще дойде на светло и ще се възхити от творбите ти. И ще ти даде 20 000 паунда за цялата ти колекция.

БРИНДСЛИ: *(саркастично.)* О, да!

КАРЪЛ: Тогава ще можем да си купим супер луксозна къща и ще живеем щастливо до края на дните си, както казват хората. Искам да се

махна оттук веднага след като се оженим.

(Кляя я чува и заявя от удивление.)

БРИНДСЛИ: *(нервно.)* Шшшшшт!

КАРЪЛ: Защо? Аз не ща да живея в някой коптор през първите няколко години от брака ни – като всички останали останали младоженци.

БРИНДСЛИ: Шшт! Шшшшшт!...

КАРЪЛ: Какво ти става?

БРИНДСЛИ: Боговете слушат, скъпа. А, поне досега, ме даряват с една ужасна вечер. Могат да го направят и по-лошо.

КАРЪЛ: *(гука.)* Знам, скъпи. Вечерта ти беше отвратителна. Милият ми бибчо. Обаче аз ще ги преборя с теб. Пет пари не давам за тези стари непослушни богченца. *(Поглежда нагоре.)* Чувате ли? Пет пари не давам за вас!

(Кляя се прицелва към гласа, изстрелва надолу малко водка и опръсква Каръл.)

Ааа!!!

БРИНДСЛИ: Какво става?

КАРЪЛ: Заваля!

БРИНДСЛИ: Стига глупости.

КАРЪЛ: Цялата съм мокра!

БРИНДСЛИ: Как така?

(Кляя пръсва водка по-нашироко. Харолд също е опръскан.)

ХАРОЛД: Ей, какво става тук?

БРИНДСЛИ: Какво?

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво, по дяволите, ви става на всички? Какво сте се разпискали? *(Той също получава една малка водка в лицето.)* Ааа!!!

БРИНДСЛИ: *(осенен.)* Има теч. Водната инсталация сигурно също се е повредила.

ХАРОЛД: Ох, божичко!

БРИНДСЛИ: Това трябва да е!

(Клия палаво пуска чашата за плакнене на зъби надолу по стълбите. Ужасяваща тишина. Всички гледат нагоре.)

ХАРОЛД: Не ми казвайте, че тук има още някого.

БРИНДСЛИ: Господи!

ПОЛКОВНИКЪТ: Кой е там?

(Тишина отгоре.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Хайде! Знам, че си там!

БРИНДСЛИ: *(необуздало импровизира.)* Аз... Бас хващам, че е г-жа Пънет.

(Клия е смаяна.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Кой?

БРИНДСЛИ: *(в помощ на Клия.)* Г-жа Пънет. Чистачката ми. Тя ми чисти всеки понеделник, сряда и петък.

КАРЪЛ: Днес е неделя.

БРИНДСЛИ: Сега си спомних... Тя ми се обади и каза, че ще дойде около шест да пооправи малко.

ПОЛКОВНИКЪТ: По дяволите, младежо, сега е почти единайсет.

ХАРОЛД: Тя не е чак толкова съвестна. Не може да е тя!

КАРЪЛ: Такива вече няма!

ПОЛКОВНИКЪТ: Е, скоро ще разберем. *(Вика нагоре.)* Г-жо Пънет?

БРИНДСЛИ: *(отчаяно.)* Не я прекъсвайте, господине. Тя не обича да я притесняват, когато работи. Защо просто не я оставим да се тутка там горе с бърсалката за прах?

ПОЛКОВНИКЪТ: Нека първо просто да разберем дали е тя. Вие ли сте, г-жо Пънет?...

(Клия мълчи. Полковникът изревава.)

Г-ЖО ПЪНЕТ!

КЛИЯ: *(излиза от ситуацията със силен акцент и исторически стар глас.)* Аха! Ей ме.

БРИНДСЛИ: *(слабо.)* Тя е! Слава Богу, г-жо Пънет, какво за бога правите там горе?

КЛИЯ: Малко поспретвам спалнята ви, господине.

БРИНДСЛИ: По това време на нощта?

(Злото в Клия започва да надделява.)

КЛИЯ: Дет'се вика, по-добре късно, отколкото никога, господине. Знам как обичате спалнята ви да е подредена и гостоприемна, когато

правите празненство.

БРИНДСЛИ: Да, да, да, разбира се...

ПОЛКОВНИКЪТ: Кога дойдохте, госпожо?

КЛИЯ: Преди няколко минути, господине. Не щях да ви притеснявам, та направо се качих ей тук на.

ХАРОЛД: Тогава, вие ли изсипахте тази вода върху нас?

КЛИЯ: Вода ли? Божке, трябва да съм разляла нещо. Тука горе е черно като катран. Г-н Милър, да не би пак да играете някоя от ваш'те модерни игри?

БРИНДСЛИ: Не, г-жо Пънет. Изгоряха ми бушоните. В цялата къща е все така.

КЛИЯ: Ох! Бушоните! Помислих да не играете на някоя от тези игрички на тъмно, господине; на „Сардини“ или пък на „Пикадили“. От онез, дето завършват с това, че всички се мачкат и тъпчат. Понеже знам, че сте пристрастен към извратените игрички, та затова се зачудих, г-н Милър. *(Започва да слиза по стълбите.)*

БРИНДСЛИ: *(подчертано.)* Бушоните са, г-жо Пънет. Човекът ги поправя сега. Всеки момент ще светне.

КЛИЯ: Е, тогава ще си отдъхнете, нали? *(Лисва водка точно в лицето му, минава покрай него и влиза в стаята.)*

БРИНДСЛИ: Да, разбира се. А сега, защо вече не си отивате къщи?

КЛИЯ: Съжалявам, че не можах да дойда по-рано, господине. Забавих се, разбираете ли. Моята Роузи пак е нещо неразположена.

БРИНДСЛИ: Напълно ви разбирам! *(Опитва наоколо си, опитвайки да я удари, но тя постоянно му се изплъзва.)*

КЛИЯ: *(безмилостно.)* Пак нещо коремчето. Под пъпчето ѝ има някакъв оток колкото грейпфрут.

ХАРОЛД: О, отвратително!

КЛИЯ: Ужасно. Миличката ми Роузи. Казах ѝ го тази вечер, казах ѝ: „Стига си се втелявала, момичето ми. Първото нещо, което ще направиш още утре сутринта, е да отидеш до болницата да те опънат яко на едни изследвания!“

БРИНДСЛИ: Ами тогава не е ли по-добре да се върнете при горката Роузи! Тя сигурно има нужда от вас! А пък тук съвсем няма какво да правите вече.

КЛИЯ: *(многозначително.)* Сигурен ли сте, господине?

БРИНДСЛИ: Абсолютно, благодаря ви.

(Сега са близо един до друг.)

КЛИЯ: Искам да кажа, че знам как изглежда къщата ви след вашите празненства. Като цигански катун. Бутилки от джин навсякъде по пода! Сутиени и бикини в мивката! И още Бог знае какво в...

(Бриндсли ѝ запушва устата с ръка, тя силно го ухапва, а той пада на колене в безмълвна агония.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Моля, мерете си приказките, госпожо. Вие не знаете, но тук е и годеницата на г-н Милър.

КЛИЯ: Годеницата?

ПОЛКОВНИКЪТ: Да, а аз съм баща ѝ.

КЛИЯ: Ох, ами че аз не... Леле, г-н Милър! Така да ме зарадвате... Годеница! Ох, господине! И да не ми кажете!

БРИНДСЛИ: Исках да ви изненадам.

КЛИЯ: Хич да не ми мине през акъла! Ох, колко мило!... Може ли да ви целуна, господине, моля ви?

БРИНДСЛИ: *(на колене.)* Ами да, да, естествено...

(Клия опипом намира ухото му и го издърпва.)

КЛИЯ: Ох, господине, толкова ми е драго за вас! И за вас също, госпожице!

КАРЪЛ: Благодаря ви.

КЛИЯ: *(към полковник Мелкет.)* И за вас, господине.

ПОЛКОВНИКЪТ: Благодаря ви.

КЛИЯ: Вие сигурно сте бащата на г-ца Клия.

ПОЛКОВНИКЪТ: Г-ца Клия? Не ви разбирам.

(Клия победоносно се изплезва на Бриндсли, който се срутва с цялото си тяло на пода, с лице надолу, напълно капитулирал. За него това е краят. Тази вечер не може да му поднесе повече нещастия.)

КЛИЯ: *(към Каръл.)* Хич да не се сетя! Значи, най-последно го вързайте! Браво на вас, г-це Клия! Вече не се и надявах – след цели четири години...

БРИНДСЛИ: Не... не... не... не...

КЛИЯ: Ще ме прощавате, господине, ако говоря нещо не на място, обаче трябва да си признаете, че четири години са бая време за ухаждане на една жена. В днешно време и четири дни са много!

БРИНДСЛИ: *(слабо.)* Г-жо Пънет, моля ви!

КАРЪЛ: Четири години!

КЛИЯ: Ми да, мила. Толкоз, че да не е и малко повече, не е ли тъй? *(Със сценичен шепот.)* Ама съвсем навреме иначе. Че почна да си личи... Тъй де, вижда се, че ви е пълна фурната.

(Каръл пици пронизително от отвращение. Бриндсли си запушва ушите.)

Ох, г-це, аз не исках да кажа, че той заради това... Не, естествено. Той винаги е държал на вас. Той ми го каза, ей тук, в тази стая, няма и седмица оттогава. *(Прочувствено.)* „Г-жо Пънет“ – казва – „Г-жо Пънет, понеже съм убеден, че няма да го кажете на другите, ще ви призная, че г-ца Клия за мен винаги е била върхът на сладоледа“. „Ох – викам аз – ми тогава какво става с онази новата – Каръл – за която все ми разказвате“? „О, тя ли?“ – казва той – „Тя е като захаросана ябълка. Като я поближеш малко и вече не ти се ще да я захапеш“.

(Продължителна пауза. Клия седи на масата и размахва водката с вида на човек, който изцяло владее положението.)

ПОЛКОВНИКЪТ: *(промълвява едва-едва; най-после схванал ситуацията.)* Четири години ли казахте, госпожо?

КЛИЯ: *(тихо, със собствения си глас.)* Да, полковник. Четири години, в тази стая.

ХАРОЛД: Познавам този глас. Това е Клия!

КАРЪЛ: *(ужасена.)* Клия!

БРИНДСЛИ: *(неубедително изненадан.)* Клия!

КЛИЯ: Изненадан ли си, Брин?

КАРЪЛ: *(разбиращо.)* Клия!...

ПОЛКОВНИКЪТ: Изобщо не разбирам какво става в тази стая!

КЛИЯ: Аз разбирам. Много особена стая, нали? Като вълшебна черна кутия, където всичко се случва наопаки. Дъжд вали на закрито;

прислужничката идва през нощта и за една секунда се превръща от мила слугиня в гадна любовница.

БРИНДСЛИ: *(изкрещява.)* Oooooohxxxxxxxx!!!!

ХАРОЛД: Клия, стегни се.

КЛИЯ: Не се меси, Харолд.

ХАРОЛД: Стига вече, проклета малка интригантка такава!

КЛИЯ: А, аз освен това и хапя: питай Бриндсли. Цяла сутрин съм си подостряла „големите, остри, жълти зъби“. Ти си истинско чудовище, Харолд. От токова години живееш само с порцелана си, че си се превърнал на чаен сервиз.

БРИНДСЛИ: Млъквай, Клия! Млъквай!

КЛИЯ: А, най-после! Истински протест! Свърши ли вече с лъжите? Преглътна ли и последната капка унижение? Страхливец такъв, пъзльо смотан! Трябваше ли да събереш тук цялата тази пасмина, само защото не искаш да се ожениш за мен?

КАРЪЛ: Да се ожени?

ПОЛКОВНИКЪТ: Да се ожени!

КЛИЯ: Четири смислени години да завършат толкова тривиално. Г-ца „Както-Казват-Хората“ и татенцето ѝ!

КАРЪЛ: Спри я, татко. Спри я! Спрете я!

ПОЛКОВНИКЪТ: Как да я спра, за Бога?

КАРЪЛ: Ами, къде са ти всичките способности за всичко, за които все говориш?

(Полковникът отива към нея, но по грешка хваща ръката на Клия.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Успокой се, Бухтичке. Горе главата... Ето, дръж се за мен, така, татко е с теб. Всичко е наред. Нали така?

КЛИЯ: Сигурен ли сте, че държите ръката на дъщеря си, полковник?

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво? Каръл, това не е ли твоята ръка?

КАРЪЛ: Не.

КЛИЯ: Живели сте с дъщеря си над двайсет години, полковник. Гледали сте я забележително добре.

(Още една пауза. Полковникът се отдръпва смутен.)

КЛИЯ: *(злобно.)* Добре! Време е за малко перверзни игрички!... Хайде да поиграем на „Познай ръката“.

ХАРОЛД: О, Боже!

КЛИЯ: Да не би да предпочиташ „Познай ми устните“, а, Харолд?

КАРЪЛ: Отвратително!

КЛИЯ: Ами такава съм си аз, миличка. *(С произношението на Каръл.)* Аз съм Кралицата на Отвратителничките!

(Хваща ръката на Каръл и я поставя в ръката на Харолд.)

Кой е това?

КАРЪЛ: Не знам.

КЛИЯ: Познай.

КАРЪЛ: Не знам и не ме интересува.

КЛИЯ: Хайде де. Пробвай се!

КАРЪЛ: Това е Брин, разбира се. Няма да ме изработиш толкова лесно! Това е тъпата ръка на Бриндсли.

ХАРОЛД: Страхувам се, че сбъркахте. Аз съм.

КАРЪЛ: (*упорства.*) Не е така. Лъжете.

ХАРОЛД: (*държи я.*) Не. Аз никога не лъжа.

КАРЪЛ: Лъжете!... Лъжете!

ХАРОЛД: Не лъжа.

(*КАРЪЛ се отскубва и върви слепешката напред; започва да изпада в истерия.*)

КЛИЯ: Опитай и ти, Харолд. Хвани ръката на съседа отдясно.

ХАРОЛД: Аз няма да играя. Това е много тъпа игра.

КЛИЯ: Хайде де... (*Хваща ръката му и я поставя в ръката на Бриндсли.*) Е?

ХАРОЛД: Това е Брин.

БРИНДСЛИ: Да.

КЛИЯ: Браво! (*Сяда на табуретката.*)

КАРЪЛ: (*обидено.*) Той как позна? Как той му позна ръката, а аз не можах?

БРИНДСЛИ: Успокой се, Каръл.

КАРЪЛ: Отговори ми! Искам да знам!

БРИНДСЛИ: Престани!

КАРЪЛ: Няма!

БРИНДСЛИ: Изпадаш в истерия!

КАРЪЛ: Остави ме на мира! Искам вкущи.

(Внезапно г-ца Фърнивъл изпищява кратко и излиза слепешката през завесите.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Детски колички! Детски колички! Детски колички – в супермаркета!...

(Всички замръзват. Тя очевидно не се владее, обсебена от собствените си страхове. Говори бързо и странно.)

Тези ужасяващи телени колички, пълни с бебета и с бутилки... кашичките са ей там... само това казват и после те оставят да се оправяш сама. Там са бисквитите, тук – храната за котки... рибения пастет е ей там... намаленията тук. Розови талони, зелени купони, безплатни балони... – вечерята по телевизията... плаща се на излизане... ох, татко, ужасно е! И после, безбожниците, езичниците в кожени якета – присмиват ми се и ме обругават! Но не за дълго. О, не! Кой ще устои на Неговото пришествие? Кой ще се възправи, когато Той разпростре десницата си да въздаде? Той ще хвърли язви върху тях и ще поразии моторите им! И ще захвърли каските им в прахта! Да, истина, истина ви казвам – и ще дойде краят на бензина! И ще бъде погубен за пафкането на цигари и връткането на задници... Смирете се... Смирете се! Смирете се! *(Тича като пияна през стаята и се сблъсква с Харолд.)*

ХАРОЛД: Хайде, Фърни, време е да се прибираме.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: *(овладява се.)* Да. Съвсем прав сте... *(Опитва се да бъде снизходителна.)* Съжалявам, но повече не мога да остана, г-н Милър; а и вашият милионер непростимо закъснява. Типично за съвременните обноски... Ако обичате, изкажете ми моите извинения.

БРИНДСЛИ: Разбира се.

(Напуска стаята, тежко облегната на рамото на Харолд. Той затваря вратата зад гърба си.)

БРИНДСЛИ: Благодаря ти, Клия. Много ти благодаря.

КЛИЯ: Пак заповядай.

БРИНДСЛИ: Нямахме никакво право на това.

КЛИЯ: Така ли?

БРИНДСЛИ: Ти ме изостави. *(Отива до нея на табуретката.)*

КЛИЯ: Така ли съм направила?

БРИНДСЛИ: Каза ми, че никога повече не искаш да ме виждаш.

КЛИЯ: Аз никога не съм те и виждала – как бих могла да те напусна? Ти трябва да живееш в мрак, Бриндсли. Това ти е стихията.

БРИНДСЛИ: Това пък какво значи?

КЛИЯ: Значи, че ти всъщност не искаш да те виждат. Защо, Бриндсли? Да не би да мислиш, че ако някой те види истински, няма да те обикне?

БРИНДСЛИ: О, я се махай.

КЛИЯ: Искам да знам.

БРИНДСЛИ: Да, ти все искаш да знаеш. Все питаш, чоплиш, човъркаш! Защо правиш така, Клия? Някога замисляла си се защо имаш нужда от това? А?

КЛИЯ: Може би, защото се тревожа за теб.

БРИНДСЛИ: Може би няма за какво да се тревожиш. Аз съм просто един художник менте.

КЛИЯ: Престани да се самосъжаляваш. Това ти е основният недостатък. Казах ти, още когато те срещнах – можеш да бъдеш или добър художник, или шикозен нашумял художник-менте. На теб не ти хареса, защото просто не поисках да ти се възхищавам.

БРИНДСЛИ: Бог ми е свидетел, че ти така и никога не поиска!

КЛИЯ: А тя това ли ти дава? Масаж за егото ти по двацет и четири часа на ден?

БРИНДСЛИ: Животът ми с нея поне не беше имитация на Светата Инквизиция, в каквото ти превърна живота ми с теб. Нашето не беше любовна връзка. То направо си беше съжителство с Великия Инквизитор!

КЛИЯ: И не ми казвай, че не ти е харесвало!

БРИНДСЛИ: Да ми харесва? Мразех всяка секунда.

КЛИЯ: Да, помня.

БРИНДСЛИ: Всяка една секунда.

КЛИЯ: Спомням си.

БРИНДСЛИ: Най-щастливия ден в живота ми беше, когато ти замина за Финландия.

КЛИЯ: И моят също!

БРИНДСЛИ: Въздъгнах от облекчение.

КЛИЯ: И аз.

БРИНДСЛИ: Още същата вечер отидох да танцувам.

КЛИЯ: И аз. Излязох и се възрадвах с веселби и песни, с гусли и дайрета.

БРИНДСЛИ: Добре. Тогава всичко е наред.

КЛИЯ: Идеално.

БРИНДСЛИ: Супер!

КЛИЯ: Дупер!

БРИНДСЛИ: Толкова е хубаво, като виждам, че си щастлива.

КЛИЯ: И ти също. Направо излъчваш самодоволство.

(Пауза.)

БРИНДСЛИ: Щом е така, защо се върна?

КЛИЯ: Щом е така, защо каза на г-жа Пънет, че за теб съм върхът на сладоледа?

БРИНДСЛИ: Никога не съм го казвал!

КЛИЯ: Каза го.

БРИНДСЛИ: Не съм!

КЛИЯ: Каза!

БРИНДСЛИ: Не съм, разбира се. Ти си го измисли преди десет минути, когато се правеше на г-жа Пънет.

КЛИЯ: Аз... О! Така ли съм направила!

(Двамата се кискат. Щастлива, тя ляга на рамото му.)

БРИНДСЛИ: Да ти кажа – не съм сигурен дали тя не е права.

(По време на този диалог, Полковникът и дъщеря му стоят като замръзнали, смаяни от гняв. Сега оскърбеният баща взема нещата в свои ръце.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Без съмнение, за вас двамата това е много забавно.

КЛИЯ: Да, много, наистина.

ПОЛКОВНИКЪТ: Все пак, аз не се развеселявам толкова лесно, госпожо.

БРИНДСЛИ: Вижте сега, полковник...

ПОЛКОВНИКЪТ: Дръжте си езика, господине, сега говоря аз. Знаете ли по мое време какво щеше да се случи на младеж, който се е отнесъл с някоя девойка така, както вие се отнесохте с моята Бухтичка?

БРИНДСЛИ: Ами... Предполагам, полковник...

ПОЛКОВНИКЪТ: Дръжте си езика, ви казвам.

КАРЪЛ: Ох, остави го, татко. Нека просто да се приберем.

ПОЛКОВНИКЪТ: Ей сега, Бухтичке. Бъди добра и остави това на мен.

БРИНДСЛИ: Виж, Каръл, всичко ще ти обясня...

КАРЪЛ: Какво ще ми обясниш?

БРИНДСЛИ: Сега не е възможно.

ПОЛКОВНИКЪТ: Не ни подценявайте, господине.

БРИНДСЛИ: Каръл, ти не разбираш.

КАРЪЛ: Какво, по дяволите, има за разбиране? През цялото време, докато ходеше с мен, тя е била в сянка, това е цялата работа. Какво си правил всъщност? Претеглял си ни?... Ето! *(Тя сваля годежния си пръстен.)*

БРИНДСЛИ: Какво?

КАРЪЛ: Твоят пръстен. Вземи си скапания пръстен! *(Хвърля пръстена. Той удря Полковника в окото.)*

ПОЛКОВНИКЪТ: Окото ми! Проклетото ми око!

(Кляя отново започва да се смее. Полковникът стиска окото си с нарастваща ярост.)

О, много забавно, госпожо! Наистина много забавно! Насмейте се едно хубаво!... Милър! Попитах ви нещо. Знаете ли какво щеше да се случи на млад простак като вас, по мое време?

БРИНДСЛИ: Какво да се случи, господине?

ПОЛКОВНИКЪТ: *(тихо.)* Щяхте да си изядете боя, господине.

БРИНДСЛИ: *(нервно.)* Да си изям боя...

(Военият тръгва към него опипвайки по пътя си в тъмното – като някакъв разярен робот.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Щяхте да почувствате бащиния камшик по плешките си на съблазнител. Щяхте да паднете на просташките си колене и да молите за милост дъщеря ми за обидите, които ѝ нанесохте тази вечер.

БРИНДСЛИ: *(отстъпва пред напредващия Полковник.)* Наистина ли?

ПОЛКОВНИКЪТ: Щяхте да извисите гаменското си гласче в жалостен писък за милост и прошка!

(Ужасяващ крясък се чува от хола. Те замръзват, слушайки как се приближава, вратата се отваря със замах и Харолд връхлита в стаята. Той е с обезумял от ярост поглед: в разгневената му ръка трепери една запалена пречупена свещ.)

ХАРОЛД: Оооооо! Престъпник!

БРИНДСЛИ: Харолд...

ХАРОЛД: Ах ти, потаен, миризлив разбойник!

БРИНДСЛИ: Какво има?

ХАРОЛД: *(разярен.)* Виждал ли си на какво прилича стаята ми?

Моята стая? Моята прекрасна стая, моята най-изискана и най-добре поддържана стая в целия квартал? – единият стол преобърнат, друг стол върху него, като във вехтошарски магазин! И това не е всичко, нали, Бриндсли? О, не, това съвсем не е най-лошото, нали, Бриндсли?

БРИНДСЛИ: Най-лошото ли?

ХАРОЛД: Не ми се прави на невинен. Аз си мислех, че през всичките тези години съм имал приятел до себе си. Не съм и предполагал, че е точно обратното – че живея с един изпечен джебчия!

БРИНДСЛИ: Харолд!

ХАРОЛД: (*истерично.*) Така ли ми се отплащаш? След като толкова години се грижех за теб, чистех и подреждах тази къща, защото ти си мързелив като повлекана и не можеш сам да направиш нищо, а сега да ми задигнеш най-хубавите предмети, за да впечатлиш новата си приятелка и нейното татенце. А тя помагаше ли ти?

БРИНДСЛИ: Харолд, моментът беше критичен.

ХАРОЛД: Не ми приказвай: не искам да знам! Сега вече знам какво си мислиш за мен... „Не казвай на Харолд за годежа. Той не заслужава доверие. Той дори не е приятел. От него може само да се краде!“

БРИНДСЛИ: Нали знаеш, че това не е вярно?

ХАРОЛД: (*крещи в истерия, на един дъх.*) Знам, че аз съм последният, който трябва да го научи – това е, което знам! И трябваше да го разбера в присъствието на непознати. Аз, който толкова съм слушал за всичките ти мъки в малките часове на нощта, че никой друг не би те изтърпял! Всичките ти досадни истории за жени, часове наред, сякаш никой друг, освен теб, си няма проблеми!

КЛИЯ: Тя е в истерия, скъпи. Не ѝ обръщай внимание.

ХАРОЛД: Ти не заслужаваш да ти се обръща внимание, Клия! (*Към Бриндсли.*) Що се отнася до теб, единственото, което мога да кажа за годежа ти е следното: родени сте един за друг – ти и тази малка

гнида.

(Каръл изтискава.)

БРИНДСЛИ: Каръл!

ХАРОЛД: А, значи ти си била тук? Спотайваш се в мрака!

БРИНДСЛИ: Остави я на мира!

ХАРОЛД: И с пръст няма да я докосна. Само си искам нещата и си отивам. Чу ли, Бриндсли? Веднага ми дай нещата или ще извикам полиция.

БРИНДСЛИ: Стига де...

ХАРОЛД: *(непреклонно.)* Първо: един стол, стил „Регент“, лакиран махагон с инкрустации от позлатен бронз и приложения по тапицерията.

БРИНДСЛИ: Пред теб.

ХАРОЛД: *(Навира свецита към него.)* Мерси. Второ: едно канапе с ниска облегалка – подобно на „Регент“, на рогови крачета и тапицирано с богата коприна в бутилково зелено, за да пасва на гореспоменатия стол.

БРИНДСЛИ: В ателието.

ХАРОЛД: Невероятно! Трето: Ваза „Коулпорт“ от 1809 г., декорирана по ръба с приятна украса от маргаритки и божури.

БРИНДСЛИ: На пода.

ХАРОЛД: На пода.

(Бриндсли му я подава.)

Оооо! Взел си я даже с цветята! След малко ще се върна за стола и

канапето. *(Оттегля се с цялото накърнено достойнство, на което един Харолд Гориндж е способен.)* Това е краят на взаимоотношенията ни, Бриндсли. Смятам никога повече да не си говорим.

(Рязко издърпва шлифера си от масата. Вътре, разбира се, е статуетката на Буда, която пада на пода и се разбива на малки парченца.

Ужасна тишина. Харолд се опитва да запази самообладание.)

Знаеш ли колко струва тази статуетка? Знаеш ли? Повече пари, отколкото ще видиш през целия си живот, дори да продадеш всичките си гадни, ръждясали боклуци. *(Със спокойствието на умопомрачения.)* Сега смятам да те пребия, Бриндсли.

БРИНДСЛИ: *(нервно.)* Стегни се, Харолд... Не бъди безразсъден...

ХАРОЛД: Да, страхувам се, че ей сега ще те размажа, ама много се страхувам... Счупено за счупено – така сме квит. *(Издърпва един от дългите метални шишове от скулптурата.)* Счупено за счупено. Счупено за счупено!

(Настъпва към Бриндсли като обезумял, насочил шиша като шпага, а свещта гори в другата му ръка.)

БРИНДСЛИ: *(отстъпва.)* Престани, Харолд. Ти си се побъркал!

ПОЛКОВНИКЪТ: Браво на вас, господине. Ето, че дойде и мигът на разплатата! *(Грабва другия шиш и също настъпва.)*

БРИНДСЛИ: *(отстъпва и от двамата.)* Един момент, полковник. Бъдете разумен!... Нека не се превръщаме в диваци! Харолд, апелирам, към теб – ти винаги си бил с цивилизовани инстинкти! Не ставай и ти фатмак!...

КАРЪЛ: *(и тя пристъпва свирепо.)* Хвани го, татко! Хвани го! Хванете го!

БРИНДСЛИ: *(ужасен от нея.)* Каръл!

КАРЪЛ: *(злонамерено.)* Хванете го! Хванете го! Хванете го!
Хванете...

БРИНДСЛИ: Кляя!

(Кляя скача и духва свещта. Пълно осветление.)

ПОЛКОВНИКЪТ: По дяволите!

(Кляя хваща Бриндсли за ръката и го издърпва въвн от опасност.)

ПОЛКОВНИКЪТ: *(Към Кляя.)* Внимавай, малката ми Бухтичка.
Отдръпни се.

ХАРОЛД: *(към КАРЪЛ.)* Тихо, полковник. Да чуем дишането им.

ПОЛКОВНИКЪТ: Много умно! Блестяща тактика, господине!

(Тишина. Ослушват се. Бриндсли внимателно се качва на масата и тихо издърпва Кляя след себе си. Харолд и Полковника злобно преследват плячката си, като мушкат и сечат с мечовете си в тъмното. Двайсет секунди. Изведнъж, Шупанзиг отваря с трясък капака на пода. Двамата мъже предпазливо тръгват натам. Електротехникът пак изчезва надолу. Тъкмо стигат на пръсти си до отвора в пода и се чува друг трясък – този път откъм входа. Някой пак се е препънал в бутилките от мляко. Харолд и Полковника незабавно се обръщат и, все още на пръсти, тръгват към дъното.)

(Влиза Георг Бамбергер. Той доста очевидно е милионер. Изглежда съвсем театрално, с брада, монокъл, редингот, цилиндър и орхидея на ревера. Носи голям слухов апарат. Той влиза озадачен в стаята. Незабележимо, двамата мъже гордо вървят към дъното срещу него, докато той внимателно напредва към авансцената, минавайки между тях.)

БАМБЕРГЕР: *(говори с глас на средна възраст, с немски акцент, колкото е възможно повече да прилича на гласа на Шупанзиг.)* Хало, моля! Господин Милър?

(Харолд и Полковникът рязко се завъртат в друга посока.)

ХАРОЛД: Ох, това е електротехникът!

БАМБЕРГЕР: Хало, моля?

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво, по дяволите, правите тук горе?

(Шупанзиг се появява от отвора в пода.)

Поправихте ли бушоните?

ХАРОЛД: Или ще ни държите цяла вечер на тъмно?

ШУПАНЗИГ: Не притеснявайте. Бушоните са поправени. *(Излиза от мазето.)*

(Бамбергер обикаля сцената, отива вдясно.)

ХАРОЛД: Слава Богу.

БАМБЕРГЕР: *(все още опипвайки наоколо.)* Хало, моля? Г-н Милър – къде сте? Каква дийзе тъмнина? Това да не е шега, ја?

ШУПАНЗИГ: *(разсърден.)* А, не! Това не е много смешно, добри хора – само защото съм чужденец да ме имитирате. Вие, англичаните, сте най-грубите хора на земята!

БАМБЕРГЕР: *(имперски повелително.)* Г-н Милър! Дошъл съм, за да гледам скулптурите ви!

ШУПАНЗИГ: Gott in Himmel!

БАМБЕРГЕР: Gott in Himmel!

БРИНДСЛИ: Боже, той е! Бамбергер!

КЛИЯ: Дошъл е!

ХАРОЛД: Бамбергер!

ПОЛКОВНИКЪТ: Бамбергер!

(Замръзват. Миллионерът се обръща и тръгва наляво към отворения капак на пода.)

БРИНДСЛИ: Не се тревожете, г-н Бамбергер. Изгоряха ни бушоните, но сега се оправихме.

БАМБЕРГЕР: *(раздразнен.)* Г-н Милър!

КЛИЯ: Говори по-силно. Той е глух.

БРИНДСЛИ: *(вика.)* Не се тревожете, г-н Бамбергер! Изгоряха ни бушоните, но сега се оправихме!...

(Стойки върху масата, той силно прегръща Клия от щастие. Бамбергер пропуска отвора на косъм.)

О, Клия, наистина е така. Сега вече всичко е наред! Съвсем навреме, точно на секундата!

(Но, докато казва това, Бамбергер се обръща и пада в мазето. Шупанзиг затръшва капака с крак веднага след това.)

ШУПАНЗИГ: Така! Тук свършват мъките ви! Като Йехова в Светото писание, аз ще ви дая най-чудесния дар на Сътворението! Светлина!

КЛИЯ: Светлина!

БРИНДСЛИ: О, слава Богу! Слава Богу!

(Шупанзиг отива към електрическия ключ.)

ХАРОЛД: *(злобно.)* Аз на твое място не бих бързал толкова да го славя, Бриндсли!

ПОЛКОВНИКЪТ: Нито пък аз, Бриндсли, да бях на вас!

КАРЪЛ: Нито пък аз, Брини Уини, ако бях на теб!

ШУПАНЗИГ: *(величествено.)* Тогава трябва да славите мен! И аз ще бъда Господ, вашият Бог от този миг! *(Плясва с ръце.)* Да внимаваме. И каза Господ: „Да бъде светлина!“ И беше светлина, добри хора, ненадейна!... Поразителна!... Внезапна, мигновена, невъобразима, неизчерпаема, неугасваща и вечна – СВЕТЛИНА!

(Шупанзиг включва електрическия ключ с едър, изразителен жест. Мигновена тъмнина. Плочата на грамофона отново започва да се върти и маришът на Соуса се сгромолясва върху публиката с ликуващ трясък. След което постепенно затихва в мрака.)

ЗАВЕСА

КРАЙ

© 1965 Питър Шафър

© 2008 Петър Кауков, превод от английски

Peter Shaffer
Black Comedy, 1965

Редактор: Димитър Цонев, 2008

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/6112>]